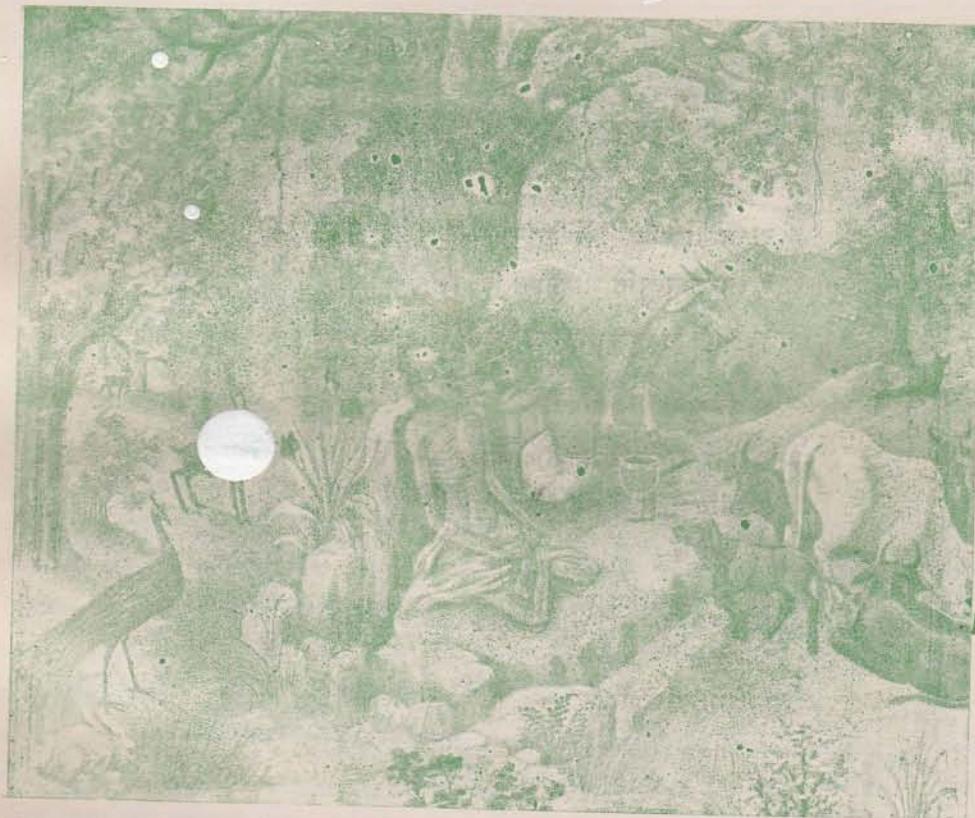

तमो तस्स भगवतो अरहतो सम्मासम्बुद्धस्स

आषाढ़ कृष्ण

(बुद्धधर्मया लय्पौ)

(शाक्यकुमार सिद्धार्थया दुष्करचर्या)

द २२, ल्या: द

ने.सं. १११५ मिलापुन्हि

वि.सं. २०५१ माघ

इ.सं १६६५ जनुअरी

मू- छग्या ६।-

दृष्टिया ६०।-

आजीवन ६००।-

धलःपौ

चतुर्दश	पौत्र्याः
१. बुद्धवचन-	१
२. सम्पादकीय- संस्कार-	२
३. मरणानुस्मृति भावनाया विशेषता-	३
४. मन्त्र सःम्ह ब्राह्मण व व्याधा काय् वौ निम्ह ..	६
५. मिन्तुना ! (कविता)-	८
६. हरि हरि हरि वाहन लोकेश्वरया खं	९
७. संविधानय् धर्मनिरपेक्षता छाय ?-	११
८. न्हगु खं-	१२
९. मनू महसीकेगु गय ?-	१४
१०. अष्टमंगल-	१७
११. बौद्धगतिविधि-	२१

आषाढ़ भूकि

(नेपालभाषा)

द २२, त्या: द बु० सं० २५३८ मिलापुन्हि

यो वे उपतितं कोषं रथं भन्तं व धारये ।
तमहं सारथि द्रुमि रस्मगाहो इतरो जनोति ॥

★ ★ ★

सन यानाः उखे छुखे व्वावंगु रथयात थःगु काबुइ का: ये दुनेनिसें पिटांवःगु तयात पनिइम्हसित हे धार्थेम्ह सारथि धाये बहः जुउ । मेपि ला लालि लगाम जवनाच्चर्पि हे जक खः ।

(छम्ह भिक्षु थःगु लागी सेनासन विहार दयेकेत छमा सिमा पायेकुउबलय् अन च्चम्ह वृक्षदेवता थःम्ह ह्याउमचा ज्वनाः प्रकट जुयाः सिमा पालेमते धका: हाजलपा विन्ति यात । भिक्षु वंगु खे मन्यन । सिमा पावलय् ह्याउमचाया ल्हाः नं ध्यंदन । देवतां तं पिकयाः भिक्षुयात स्यायेत ल्हाः ल्हांबलय् भिक्षुयाके दइगु शीलयात लुमका: ल्हाः ववतकयाः भिक्षुया गुरु ज्युयाच्चम्ह शास्ता बुद्धयाथ्य वनाः व्याकं खे कन । बुद्धं वैत सुभाय बिल । व श्रोतापतिकलय् लात । सिमा पायेकुम्ह भिक्षुयात मेगु हे सिमाकवय् बासं च्चनेत उजं बिल । भिक्षुपित्त सिमा पाले मजिउगु शिक्षा न बिल । उगु हे कारणय बुद्धं थगु गाथा ब्वंगु खः ।)

प्रधानसंपादक— भिक्षु कुमार काश्यप । **संपादक**— सुवर्ण शावय, बटुकुण्ठ शर्मा, अष्टमुनि गुभाजू
व्यवस्थापक— भिक्षु अनिरुद्ध । **सहव्यवस्थापक**— तीर्थनारायण मानन्धर ।

व्यवस्थापन सहयोगी — विरत्न मानन्धर, मदनरत्न तुलाधर, सुरेश महर्जन ।

प्रधानकार्यालय— आनन्दकुटीविहार, स्वयम्भू, काठमाडौं, पो०ब०न० ३००७, फोन नं.- २७१४२०

नगरकार्यालय— धर्मचक्रविहार, बागबजार, (ई: सनिलया ५ ता निसें ७ ता सक)

मुद्रक— ३० प्रिण्टिङ्ग प्रेस, ३० बहाल, काठमाडौं ।

सम्पादकीय

संस्कार

मचाबलय् थम्हं गुमु खनावल बाय् गुगु
म्यनावल अले गुगु यानावल वहे वैगु संस्कार
जुइ। मनूया बानि च्वनकि व संस्कार जुया-
वनिइ। ककुइ थिइसातं लहाःतिइ फू यायेगु बानि
छगु संस्कार खः धाःसा द्यःया प्रतिमाय् छ्यनय्
स्वां छुकेगु व कपालय् सिन्हः तिकेगु न छगु
संस्कार हे खः। मचाबूब्यंकेगु व जंकव यायेगु
संस्कार खः धाःसा स्वर्गं धयागु सर्गतय् व नरक
धयागु पातालय् खः धकाः युकेइगु न संस्कार हे
खः। थय्क स्वयेबलय् मनूया छता छता खैं
दक्षवं संस्कार हे खः धवागु खनेदु।

नप्रेगु संस्कार पुनेगु संस्कार। खवयेगु संस्कार,
न्हिलेगु संस्कार। मनूया म्हच्वः हे संस्कारमय
खः। पुण्य संस्कार, पाप संस्कार। संस्कार हे
संस्कारया संस्कार। भगवान् बुद्धं धयाविजयात
संस्कार अनित्य खः। अनिच्चावत संखारा।
अनित्य संस्कारय् नित्य त्वापु जुयाच्वनिइ, अजू
चायापुगु संस्कार। सीकसीकं बुझ पचय्याइ गजबगु
बानि, अतौठागु संस्कार। गुम्हं मन्दिरय् वनिइसा
गुम्हं विहारय् दुड्वाइ। धर्म धाइ थ्व न विश्वासया

। अभ्युठापु अभ्युठापु अभ्युठापु - अभ्युठापु
०६४३७८ - अभ्युठापु ०६४३७८ - अभ्युठापु ०६४३७८
(क्रम १८८ छनो १८५ x १३५) । अभ्युठापु अभ्युठापु - अभ्युठापु

संस्कार। धनं धन सालिइ, संस्कारं संस्कार
मुंकिइ। वाहरे संस्कार! पूर्वजन्म सिइगु
संस्कार, पूर्वजन्म मसिइगु संस्कार। निग्रां आखिर
छगु हे संस्कार। भवचक्र सकतां संस्कारया न
संस्कार। गुबलें खिचा, गुबलें सल, गुबलें माकः,
गुबलें मनूथुपि फुक छगु हे हैं संसार दुनेया
संस्कार। चय्यंगु योनि दुहैं इपि फुक संस्कार।
अणु हे परमाणु जुल, व न संस्कार। जनसंख्या
म्हो जुल व न संस्कार, अले जनसंख्या अप्वः जुल
व न संस्कार। मन न संस्कार, बुद्धि न संस्कार।
विवेक ला भचा मेगु हे थें च्वं, व न संस्कर।
पुलांगु खँ छु लुमंकेगु व न्हगु खँ छु सिइकेगु,
वास्तवय् सकतां हे संस्कार खः धयागु जुउसा।
संस्कार मखु धयागु जुउसा धर्म छु खः?
धर्मविना मनू हे मखुपा म्हचो छु खः? म्हचो
(जीवन) मदुसा संसार छु खः? थुज्वःगु खंयात
युइकेगु संस्कार खः अले मधुइकेगु न संस्कार खः।

आः धाये कि संस्कारमय ब्रम्हुण्ड संस्कार शन्य,
संस्कार हे शन्य, शन्य हे संस्कार। आः थ्व
संस्कारय् ततःमक्यने। अनित्य थुइके थ्वहे अनित्यता
बोधयात नित्य भाःपिइ।

। अभ्युठापु अभ्युठापु अभ्युठापु - अभ्युठापु
०६४३७८ - अभ्युठापु ०६४३७८ - अभ्युठापु ०६४३७८
। अभ्युठापु अभ्युठापु - अभ्युठापु ०६४३७८ - कहम

मरणानुस्मृति भावनाया विशेषता

-ज्ञानबज्र वज्राचार्य

अन्धभूतो अयं लोको तनुकेत्थ विपर्सति ।
सकृन्तो जालमुत्तो' व अप्पो समाय गच्छति ॥

इव गाया तथागतया मुखारविन्दं पिज्व.गु अमृतवचन

खः ।

ग्रन्थः— “अन्धा जुयाचर्वंपि लोकजनपिमध्य ज्ञानरूपि
मिखा दुष्पि अल्पमात्र जक दु । गथे जालं मुक्त जुयावनीपि
पक्षित ये अल्पजक देवलोक्य बनी धकाः आज्ञा जुया-
विज्याःगु खः ।

“नहापा छन्हया दिनय् भगवान् बुद्ध चारिका यायां
आलवीनगरय् अयंकः विज्यात ।

“नगरवासीपिं बुद्ध्यात् नमन्वणा यानाः भोजन
दान विल ।” भोजन याये सिध्येकाः— भुक्तानुभोदन
यानाः आज्ञा जुयाविज्यात —

“इव लोक्य मनूत सदां न म्वानाच्चवनिमखु । छन्हु
अवश्य नं सिनावनी तिनि धकाः लुमंकाः मरणानुस्मृति
भावना यानाच्चवनी । उहु व्यक्तियात मरणान्तय भय-त्रास
जुयाच्चवने मालीमखु ।

गुह्य व्यक्ति मरणानुस्मृतिभावना याइमखु उहु
व्यक्ति मरणान्तय सर्व खनाः ग्याहा थे भयभीत जुया:
ततःसलं हालाः मृत्यु जुयावनी । “युगु धर्मदेशना न्यनाः
मेपि मनूत सकले थःथःगु ज्याय् वन ।

उहु १६ दं दुह्य, थाज्या थाइहस्या म्हाय् उहु

स्वदेंतक चानं न्हिनं मरणानुस्मृतिभावना यानाः धःगु
जीवन हनाच्चवन ।

छन्हु भगवान् बुद्ध महाकहणासमापत्ति ध्यानय्
च्चवनाः उगु ध्यानं दनाः “इव लोक्य थों जि सुयात उद्धार
याये” धकाः ध्यानं स्वयाः आलविनगरय् विज्यात ।

“नगरवासीपिं बुद्ध्यात् निमन्वणा यानाः भोजन
याक्त । भोजन याये धुक्काः भुक्तानुभोदना धर्मदेशना
यायेत धर्मसिनय् भगवान् बुद्ध विज्यानाच्चवन । उगु
ब्रह्मतय् पेशकारी मय्जुनं शुभ समाचार न्यनाः धर्मदेशना
न्यनेगु सुअवसर प्राप्त ज्वीगु जुल धकाः मन लय लय्
तायाः हर्षं प्रफुल्लित ज्वीकाच्चवन ।

युबलय् पेशकारी मय्जुया बौम्हं म्हाय्यह्यसित तःताः
धाल अय में ! कारखानाय् मेपिनिगु कापः थायेगु जि
तान कसय् यानावये धुन । कोलाडिति जक कापः
थायेगु बाकी दनि । थों व ज्या सिध्येकाल्लवये । छं तुकि
तुलाः याकनं कारखानाय् ज्वनाः वा ।” म्हाय्यम्हं चिन्तन
यात— जि धर्मदेशनानि न्यं दनेगुला ? अथवा बौनं ज्या
व्यूगु तुकि नि तुलाः बो यंकेगुला ?

न्हापालाक तुकि नि तुलाः बौयात विया थके अनं
लिपा धर्म अवण यायेत वोमाली धकाः मतिइ त्वीकाः
पेशकारी मय्जु पयनुनाः तुकि तुलाच्चवन ।

महाकारणिक तथागतं व मय्जुयात प्रतीका यानाः

स्वयाच्चवन् । अथे स्वयाबिज्याःगुया तुनि व मिसामचा थनं लिहां वनीगु बखतय् पृथग्जनया रूपय् मृत्यु जुयावन धाःसा—अनियत गति, स्थिरगु गति मखुगु जुयाः थों मरण ज्वो ।

जिथाय् वयाः लिहां वनीगु बखतय् श्रोतापति फलय् प्रतिलित जुयाः नियत गति दुहु जुयाः मरण जुयाः तुषितदेवभूवनय् जन्म कावनी ।

अनन्त कहणा दुहु भगवान् बुद्धं व पेशकारी मय्जुयात उद्धार यायेया निम्ति स्वयाबिज्याःगु जुयाच्चवन् ।

“अथिज्याःगु महान् परिषद्या दधुइ केतुनाबिज्याःह्य तथागतयात वन्दना यानाः छें लिक्क दनाच्चवनेव भगवान् बुद्धं व मिसामचायाके प्यंगु प्रश्न न्यनाबिज्यात—

“हे कुमारी मय्जु ! छ गनं वयागु ?

“मन्ते ! जि मस्यू !”

“मय्जु ! छ गन वनेगु ?”

“मन्ते ! जि मस्यू !”

“हे कुमारी मय्जु ! छु छं मस्यूलाले ?”

“मन्ते ! जि स्यू !”

“हे मय्जु ! छं स्यूलाले ?”

“मन्ते ! जि मस्यू !”

“अथे थुगु प्रकारं तथागतं व पेशकारी कन्यायाके प्यंगु प्रश्न न्यनाबिज्याःगुलिइ व मिसामचां तथंक खनसाधारणं श्वीक खःगु खे प्रठलिसः मध्यूगुलि शास्तायात श्रगौरव अनादर यात धकाः शास्ताया न्ह्याने मुनाच्चवंपि परिषद्या व कन्या खनाः तं पिहां वल । आपालं जनतातसे व कन्यायागु निन्दा उपहास यात ।”

“धिकार ! आदरणीय तथागतनायं हे छं — रुयाः याये थे थः मन्यू वः थे लिसः वियाच्चवनेगुला ?”

“तथागतं छ गनं वयागु धकाः न्यनाबिज्याःबलय् जि छें वयागु धकाः धाःसा गाहे गाःनि ?” “छ गन वनेगु धकाः न्यनाबिज्याःबलय् । जि जिमि बाःया थाज्या थानाच्चवयाद् वनेत्यनागु धकाः लिसः बो स्वाःला ?” अज्ञानी लोकजनर्पिसं निन्दा व उपहास याःगुलि भगवान् बुद्धं परिषद्या शंका निवारण यायेया निम्ति हालं न्यनाबिज्यात— “हे मय्जु ! छें जि गन वयागु धकाः प्रश्न न्यनाबलय् छं जि मस्यू धकाः लिसः व्यूगु खः, सकल परिषद्या न्ह्याने छं बांलाक दनादी माल ।”

तथागतयागु वचन न्यनाः पेशकारी मय्जुं बिन्ति यात । “मन्ते ! जितः छ गनं वयागु धकाः न्यनाबिज्याःगुया मतलव जि न्हायायागु जन्मय छु जुयाः गन गुगु योनिइ जन्म जुयाः गुगु योनिइ गुगु गतिच्युत जुयाः यन दुगु योनिइ जन्म जू वयागु खः व छं स्यूला धकाः न्यनाबिज्याःगु थे तायाः जि मस्यू धकाः लिसलय् बिन्ति यानागु खः ।”

तथागत— “साधु ! साधु ! मय्जु ! जि न्यनागु प्रश्नयात छं बांलाक श्वीकाः लिसः बिल” धकाः प्रथमवार साधुकार वियाबिज्यात ।

हाकां तथागतं न्यनाबिज्यात—

“हे मय्जु ? छ गन वनेगु धकाः न्यनाबलय् छं छाय् जि मस्यू धकाः लिसः वियागु ?”

“मन्ते ? छःपिसं जिके थुगु योनि थुगु देह त्वःताः थनं च्युत जुयाः मृत्यु जुयाः छु योनिइ छु गतिइ गन जन्म काः वनेगु धकाः छःपिसं निगूगु प्रश्न न्यनाबिज्याःगु थे तायाः जि यनं सिनाः गुगु योनिइ गुगु गतिइ जन्म जूबनी धयागु जि मस्यूगु जुयाः मस्यू धकाः बिन्ति यानागु खः ।”

तथागतं “जि न्यनागु प्रश्नयात बांलाक श्वीका:
छ लिसः बिल, साधु ! साधु !” धकाः द्वितीयवार न
वयात साधुकार विद्याविज्ञात ।

तथागतं हाकनं स्वव्वःगुवार न्यनाविज्ञात-

“हे मय्जु ! छंके जि छं मस्यूलाले धकाः न्यना-
बलय छ छाय ‘जि स्यू’ धकाः लिसः विद्यागु ?”

पेशकारी कन्यां विन्ति यानाः धाल-

“छःपिसं जितः छ सिनावनेमानि धकाः स्यू ल कि
मस्यू धकाः न्यनाविज्ञाःगु तायाः जि स्यू धकाः विन्ति
यानागु खः ।”

तथागतं “जि न्यनागु प्रश्नयात बांलाक श्वीका:
छ लिसः बिल” धकाः तृतीयवार न साधु ! साधु !
धकाः साधुकार विद्याविज्ञात ।

हाकनं भगवान् बुद्धं न्यनाविज्ञात-

“हे मय्जु ! छं स्यूलाले धकाः न्यनागु बलय छं
छाय मस्यू धकाः लिसः विद्यागुले ?”

पेशकारी कन्यां विन्ति यानाः धाल-

“भगवन् शास्ता ! जिके ‘छं स्यूलाले’ धकाः
न्यनाविज्ञाःगु जि थथे सम्भय्जुया कि छन्ह सिनावने
मानि धकाः ला स्यू तर गृबलय मृत्यु ज्वीगु खः व खे—
मस्यूगु ज्युयाः जि मस्यू धकाः विन्ति यानागु खः ।”

तथागतं— साधु ! साधु ! धकाः प्यकोया खुसी न
साधुकार विद्याविज्ञात ।

महाकाशणिक तथागतं परिषद्यात सम्बोधन यानाः
आज्ञा ज्युयाविज्ञात-

“ध १६ दे तिनि दुहू मिसामचां जि न्यनागु प्रश्न-
यात बांलाक लिसः बिल । छिमितं सीके मफु । मेपिन्त
गिज्यानाः दोषजक बियाच्चवन ।

गुह्यसिके प्रज्ञाचञ्चु दइमखु इपि अन्धा हे समान
खः । सुयाके प्रज्ञारूपी मिखा दइ इमित हे धात्येयागु
मिखा दुर्पि धकाः प्रशंसा यानाः अनित्य, दुःख,
अनात्मया विषय ध्वाथ्वीक उपदेश कनाः उपर्युक्त गाथा
आज्ञा ज्युयाविज्ञा गु खः ।

धर्मदेशनाया अन्तय पेशकारी मय्जु श्रोतापन्त
फलय प्रतिष्ठित जूल ।

अनं व पेशकारी मय्जु तुकि दुगु पिचा ज्वनाः
अबुम्ह ज्या यानाच्चवंगु थाज्या कुथिइ वन । तुकि दुगु
पिचा प्वंकूबलय तानया कुत्राय ठककर तयाः सः वयेक
कुतुबन । तानय च्वनाः न्ययलं ब्रान्तचञ्चम्ह अबुम्ह
थारान्हयाः न्ययलं चाःबलय थम्ह लहाःत ज्वनाच्चवंगु
विषः इवात्त सालाः तुकि दुगु थूचा श्वानाछ्वत ।
तुकि दुगु थूचा वेर्न तिन्दुया वनाः म्हायम्हसित नुगःचुइ
कःवन । पेशकारी कन्या वहे तोडं अनं तु भाराकक गोतुला
मृत्यु ज्युयावन ।”

बोम्ह चिलाप यायां तथागतयाय वनाः
निवेदन यात-

भगवानं थाज्या थाइम्ह थाज्याकःमियात सान्त्वना
विद्याविज्ञात ।

शान्तायापाखे प्रवज्या व उपसम्पदा लाभ यानाः
याकनं हे ध भव संसारं मुक्त ज्युयावन ।

गुहा सदां न्ययलं चाबेकाः चांन्ह योगाभ्य॑सय न्ययानाच्चवनी

निर्दण हे गुह्यसिया छगु जक अभिलाषा जुइ,

उहा मन्या आस्व व चित्तमल नहट जुइ ।

-बुद्ध वचन

धायेगु साहस याये फुगु खः

उगु समयस मन्त्रसःह्य ब्राह्मण—“हे व्याधा ब्राह्मण !
जिगु वस्तुं जुयाच्चंगु थव रत्नयात छुं छगू वस्तूद्वारा
जूसां मिया छवयेमखु, थव रत्न जुलसां अत्यन्त बांलांगु
सम्भवं सम्पूर्ण जुयाच्चंगु दु !” धकाः जवाक बिल ।

व्याधा ब्राह्मण—“हे पासा ! सर्पं प्याखं हुइकोह्य
ब्राह्मण, छं आम रत्नयात छुं छगू वस्तू कया : अद्वा
दां कया : मीमखु धाल, अथे जूसा छं आम रत्न छुं कया :
बीगुले ?”

सर्प लाःज्वीह्य—“हे मित्र ! जि थव रत्न सुनां
जितः अत्यन्त आनुभाव दुह्य, मेपित दमन याये फुहा
नागयात बयनाबी कं बंत जि थव अनधंगु रत्न
दियाबी ।”

व्याधा ब्राह्मण—“हे पासा ! छ ब्राह्मणया रूपय्
यःगु आहार जुयाच्चंह्य नागयात माला जूह्य गरुड़
ये च्वं । छ सु खः ? जि अनुमान याना ये गरुडराज
ला मच्चुला ?”

सर्प लाःज्वीह्य ब्राह्मण, “जि गरुड ज्वी धंगु ला तापा:गु
हे खें तिनि । गरुड धंपि यथे च्वं धकाः हे नं जि छुं मस्यु,
जि ला छहा सर्पत लानाः इमित प्याखं हुइकाः पवनाः
नयाज्वीह्य श्रहि दुण्डक ब्राह्मण खः!”

व्याधा ब्राह्मण “हे सर्प लाःज्वीह्य आचार्य ! छं
गज्याःगु शिल्प सयेकातयागु दु ? आनुभाव सम्पन्नपि ततः
धंपि नागतय्त हेष्ययाना ज्वीमते ।”

युगु खें न्यनाः सर्प प्याखं हुइकीम्ह ब्राह्मण थव जिके
च्वंगु मन्त्र गरुडराजं ऋषि छह्यसित बियायकूगु खः।
वसपोल ऋषि महाराजयात जि सेवा यानाः सयेका-
कयागु खः । थुलि धाये धुंका : थव मन्त्रया कारणं
यानाः जि ततःधंगु आनुभाव दुर्पि नागत खनाः नं

मग्याना । “जि सर्प लानाः प्याखं हुइकाजुइम्ह
अत्यन्त प्रसिद्धह्य आचार्य खः ।” धकाः कन ।

उपकार याःम्हसित द्वेषयाःगु

व्याधा ब्राह्मण सर्पं प्याखं हुइकीम्हसिंगु खें न्यनाः
“थव ब्राह्मणयात नाग मालाच्वन । नागयात क्यना-
बिल धाःसा जितः थवं उगु रत्न बीगु अवश्य जुयाच्चवन ।
जि भूरिदत्त नागराजयात क्यनाबियाः वैक्य च्वंगु
चिन्तामणिरत्न कायेगु जुल ।” धकाः मतिइ ल्वीकाः
काय जुयाच्चंह्य सोमदत्तनाप सल्हा यानास्वयेमाल
धकाः “हे प्रिय पुत्र ! थव झीसं कया यंके नु । झीगु
छेंय अंक वःगु दिव्यसुखद्वारा अनेक प्रकारं सेवा सत्कार याना हःगु
मेखुला ? वसपोलं झीत अथे महानगु उपकार यानाह्या
बिज्याःह्य नागराजयात छाय छं द्वेषभाव यायेत्तनागु ?
बाःयात चीज वस्तु छुं माल धाःसा वस्पोलयाथाय वनाः
काः हुं । वसपोलं झीत निमन्त्रणा यानाः धयातःये आपालं
बहुमूल्यगु रत्न आदि बियाबिज्याइ । झीत तःधंगु गुण
यानाबिज्याःह्य नागराजयात यथे द्वेषभाव यायेगु मतिइ तथे-
मते अवृजु !” धकाः अथे मयाकेत अनेक प्रकारं निवेदन
यात ।

सोमदत्त माणवकयागु न्याय-धर्म संयुक्त जुयाच्चंगु
खें बीह्य ब्राह्मण न्यनाः अत्यन्त तं विकयाः— “छ मनू
ज्वीमलाःनि, मचा हे तिनि । छं मनूतय्यगु व्वहार बांलाक
मस्यूनि । गुगु नसा लहाःतिइ वयेधुंकूगु, न्हाःनेसं च्वंगु
नसायात तुरन्त हे नयाछ्वयेगु योग्य जू । तापाक च्वंगु वस्तुं
झीत छुं फाइदा ज्वी ?” धकाः धायेव कायह्यमस्यां— “जो

मन्त्र सःस्त्र ब्राह्मण व ब्याधा काय् बौ निम्ह नापलाःगु ।

- भिक्षु अनिश्चद

सेवक ब्राह्मणं चिन्तामणिरत्नयात् खंकाः “प्राः थर्थे हैं जि सपेकावयागु मन्त्रवा फल जितः दत् खनी ।” धकाः थःगु मन अत्यन्त प्रशस्त यानाः चिन्तामणिरत्न कथाः वन । उगु समयस ब्याधा ब्राह्मणया काय् बौ निम्हं चला आदि जंगलि पशुत कथेकः वने धकाः धनुषबाण जोनाः जंगलपाखे वनेत वःबलय् सेवक ब्राह्मण-या ल्हाःतिइ चिन्तामणिरत्न खनाः काय्हसित पर्चिचा सुप्याः इसराबिधाः—“हे प्रिय पुत्र ! हुं ब्राह्मणया ल्हाःतिइ चवंगु रत्न न्हापा भूरिदत्त नागराजं झीत बीत संगु रत्न मखुला ?” धकाः न्यनास्त्वयेव काय्ह सोमदत्तं वहे रत्न खः” धकाः जवाः बिल । अथे जूसा व रत्न ज्या चलय् भजूगु खें कनाः ब्राह्मणयात हेकाः रत्न झीसं काये माल” धाल । उगु समयस काय्ह सोमदत्तं “भो अबुजु ! छि जुलसां अबलय् नागराजं छितः व रत्न वियाबिज्याःबलय् मकासे वल । आःजक छाय् कायेगु इच्छा यानागु ? व ब्राह्मण अबुजुयात जकं झन धोंलानाथकी । वैत छुं धयादीमते सुक चवनादिसे ।” धकाः धायेव ब्याधा ब्राह्मण—“हे प्रिय पुत्र ! जितः छं दोकथं बिचाः यानाः स्वयेमते । जि व ब्राह्मण नह्याबलेसं त्वाद्-पासा जुयावयाच्चनागु दु ।” धकाः धयाः अवियागु सेवा यानावःह्य ब्रह्मागु खे सोयाः—“हे मित्र ब्राह्मण ! मंगलं संयुक्त जुयाच्चन धयातःगु, धाःधाःह्यसित धाःधाःगु बीफुगु थव अत्यन्त बांलानाः ज्वाला

ज्वाला यिनाच्चवंगु रत्न छगः छं हृष्टाच्चन । थव रत्न छं गनं कपाहयागु ?” धकाः न्यत । उगु समयस ब्राह्मण थहमं रत्न कपाहयागु वृत्तान्त खेव्याकं कन ।

ब्याधा ब्राह्मणं मन्त्र सपेकावःह्य ब्राह्मणयात खेचाःहीकाः धों लायेया लागी थःगु इच्छाश्रुसारं नयःगु ल्हातिइलाकेगा लागी थथे धात—“हे ब्रह्मण ! सु नां थपायसं अनर्ध-उत्तमगु रत्नयात थःगु मन पवित्र यानाः सेवा सत्कार पूजा यायेगु आत्मायात थे मानय्यायेगु, बांलाक जोना ज्वीपु, बांलाक स्थापना यानातयेगु यानातये फत धाःसा जक थुकि छंत जिगु फल बीके । थथे यानातये मफत धाःसा, थव रत्नयात आदर गौरव मयासे अशुद्धयाप तये लात धायेव थुकि छंत तःघंगु अपराध जुयाः छंगु हानि हे जक ज्वीकु । छं थव रत्न जोनाज्वीयोग्य मजू । जि छंत असर्कि सचिठपु बी, छं थव रत्न जिः मियाथकि । जि थव रत्नयात सत्कार सन्मान यानातयेगु काइदा ब्याकं स्थू ।

ब्याधा ब्राह्मणयाके सचिठ्गू लुंयागु असर्कि तोताः छगु असर्कि हे नं मदुह्यस्यां थुगु प्रकारं साहसपूर्वक छाय् धाःगु धाःसा थव रत्नं वैगु सकल इच्छा पुरयथाना बीफु धंगु कारण सीकाः थथे धायेगु साहत याःगु खः । जि छ्यतिलाः थुगु रत्नयात नीलखं हाःयानाः जितः सचिठ्गू असर्कि व्यु धकाः फोने मात्रं थव रत्नं जिगु इच्छाश्रुसारं असर्कि मबी मखु धकाः मत्तिइ ल्वीकाः थथे निर्भीक रूपं

ब्रह्म ! बांलाक छकः नि दिवार यानादिज्याहुं । यःगु-
काइदाधा सामी कल्याणमित्र छहसित द्वेषभाव यात
धायेव ब्रह्मस्तं जीवि नरकमोग यावनेमाली । जमीनय्
जूसा धेंसय् जूवनेमाली । सिना मवंसे म्बानाच्चवंच्चवन
धाःसां तवि जीपि निरोगी जुयाः म्बानाच्चवने फंमखु ।
गंसि, क्वेय्कालि जुयाः मनूतय् बिवय् गिर्नितहे वनीमखु ।
अबुजुयात चीज वस्तुत मालावन धाःसा मूरिदत्त नाग-
राज्याधाय् वनाः थःत यःयःगु चीज वस्तु आदि पवं
हुं । थुलिमछि जीत उपकार यानातःह्य मालिकयात
द्वेषभाव यात धाःसा जीयाकन हे नरकय् कवचां वनेमाली
धंगु भयं ग्यानाच्चवना ॥” धकाः धाल ।

उगु समयस व्याधा ब्राह्मण “हे प्रिय पुत्र सोमदत्त ?
ब्राह्मणतय्गु निष्ठम, चालचलन छं बांलाक मस्यूनि खनी,
ब्राह्मणतय्सं याये मत्यःगु पाप याये लाइबलय् तःधंगु

यज्ञ, होम, पूजा यानाबीर्माः अथे यज्ञ, होम इत्पर्वाद याना-
विल धायेव मर्मिगु पाप, अकुशल यानागु ब्राकं सदपाः
प्यंगु नरकं मुक्त जुयावनी ॥” धकाः धायेव सोमदत्त
माणवकं, “मदुगु मर्मितु पाप-प्रकर्तव्य याःह्य छनाप
निपलाः प्यरनाः हे जूसां वने मञ्चुत । जि थः माथाप
वने त्यल ॥” धकाः धर्म, न्यायप्रनुसारं धयागु जिगु खो-
यात जिह्वा बौ जुयाच्चंह्य छि मन्यंगु कारणं याना:
ततःसलं “अदोग्यगु पाप यानाजूह्म, जितः
बीकातःह्म बौ हे जूसां न जि वनाप वनेमखुत ॥”
धकाः सम्यक् देवतापित ततःसलं न्यंकाः धोषणा याना:
थः बौनं सोया च्चवंच्चवंकं हे हिमालय पर्वतपाले
द्वाहां वनाः प्रवर्चित जुयाः च्यागु प्रकारयागु समापत्ति,
न्यागु प्रकारयागु अभिज्ञान लाभ यानाः अनं च्यूत
जुयाः ब्रह्मलोकय् जन्म काः बन ।

भिन्तुना !

-शान्तरत्न शाक्य

नुगलं धैच्चवना भिन्तुना
जिमिगु थथे दु मन्तुना
नेपाःमि सकसितं धायेवा
सकलें जानाः भिन्तुना !
भिन्तुना ! भिन्तुना ! भिन्तुना !
गनतक जः दु, सुर्यःया
बुद्ध व धर्म संघवा
सकस्यां जीवन बांलायेमा ।
भिन्तुना ! जिमिगु नुगःया ।
नेपाःमि सकसितं धायेवा

सकले जानाः भिन्तुना !
भिन्तुना ! भिन्तुना ! भिन्तुना !
यी थी धर्म, भाषा, संस्कृति,
नेपाःदेया खः थ्व तिसा
देया नामं स्वनातःगु सम्बत्
“नेपाःया सम्बत्” विश्वय् छता ।
नेपाःमि सकसितं धायेवा;
सकलें जानाः भिन्तुना !
भिन्तुना ! भिन्तुना ! भिन्तुना !

हरि हरि हरि वाहन लोकेश्वरया खँ

(स्वयम्भूराणकथं)

- चत्त्यरत्न शास्त्र

नहापा सत्ययुग्य थव नेपाःगालय कालिदह जुया-
च्चबलय पञ्चशीर्ष पर्वतं श्री मञ्जुदेव आचार्य विजयाना:
कालिदहनप्र बिज्यानाच्चव्यास स्वयम्भूया दर्शन, पूजा
याये धुकाः सत्त्वश्राणीमात्रयात बास दयेकेपा निति
थःगु चन्द्रहास छडगं कापोतलपर्वत (कोदुवाल)
त्वाःलहानाः कालिदहंया लः फुक पितछवसेंलि उगु
दहनय बास यानाच्चर्पि तक्षक आदि अनेक नागर्पि
तंचायाः लःलिसें क्वाहां वनाः गंगासागरयसं मिलय
ज्वन । छु ईलिपा तक्षक नागराज नेपालय वयाः
हानं नागदहं दयेके धइगु मतिइ तयाः नेपालया यद्यव
मनूतथत स्याना ॥ ॥ ॥ चानं न्हिनं वावयेकाः जलसय
यायेत ग्वसाः ग्वयाच्चवन । आपालं प्राणीत स्याःगु पापं
नागराजया ह्यय कुष्ठल्वचं थियाः अत्यन्त कष्ट जुइकाः
धाल “धिक्कार जिगु जन्म, आपालं मनूतयगु प्राण कयागु
पापं म्हय कुष्ठल्वचं थियाः अत्यन्त कष्ट जुइकाः च्चनेमाल,
धिक्कार जिगु जन्म, आपालं मनूतय प्राण कयागु पापं
जितः थुगु ल्वय जुल । आः थुगु खे सुयाथाय वनाः
कंवने” धकाः चानं न्हिनं वहे जक मनय तयाः तसकं शोक
यानाच्चवन । अनलि उहा तक्षकनां अमोघपास लोकेश्वर-
यागु अष्टमीवत सयासे पाप न्हनीमखुत धयागु मतिइ
तवाः बागमती व अमोघफलदायिनी धुगु निगु तीर्थ
द्वनाच्चवंगु पुण्यतीर्थं (शोधनतीर्थ) धकाः नां जुयाच्चवंगु

तीर्थय च्चनाः बुद्ध व धर्म, संघरा शरणय बनाः
विधिपूर्वकं अमोघपास लोकेश्वरयागु अष्टमीवत यानाः
कुष्ठल्वय याकनं नाश जुयाच्चनेमा धकाः मतिइ तयाः
त्रत यानाच्चवन । थकथं व्रत याना च्चेच्च आपालं न्हि
वितेति छनु पालं याये तिधयेकाः आपालन्दपूर्वकं
व तक्षकनागराजा विने निभाः पानाच्चवन । उगु इलय गरुड
द्वास्यां व नागयात जवने धकाः व्ययावयाः तक्षकनागयत
जवनाः आकाशय अत यंके त्यन । उबलय
तक्षकनां धाल- “हे गरुड, छुं जितः थीमते, जि
करुणामयया व्रत यानाच्चवनागु दु । अये जूगुलि जितः
त्वःताः छुं यःहा मेम्ह नाग ज्वंहैं, जि थौं ल्वचं क्याः
बल मदयाच्चवंसां तवि जितः लोकनाथं बल ब्रियाच्चवंगु
दु । अये जूगुलि छुं जितः छुं याये फंमखु । हे गरुड !
जितः याकनं तोतावनेगुसा हैं, मखुसा जि तं पिहां वैन,
छन्त थर्थे हे थव तीर्थया लखय थुनाः यमपुरय
छ्वयाबी ।” थुलि तक्षकनागराजयागु खे न्यनाः गरुडं
तसकं तम्वयेकाः नागयात वयागु पर्वति तसकं स्याक
दायाः थथे न धाल- “हे पापीह्य नाग, आः छुं जिगु
शक्ति स्व, छ खनाः जि ग्यायेमाःगु मदु । गथे मनूतय
नयेगु अन्न खः व थेंतु जिगु नसा छ खः ।” थुलि धयाः
गरुडं थःगु पपू तसकं संकाः फय वयेकाः आपालं सिमा
ववः अलंक्यनाः हानं धाल- अय नाग, जिगु शक्ति स्व,
औयो दिनय छन्त आकाशय यंकाः स्यानाः नयेगु जुल”
धकाः आकाशय अत यंके धकाः कुतः यानाः थत यंकेत

द्वार वानाच्चन । यस्याः नामं धार- श्वर गरुड, उं छत्र यात, छन्त पातालय् यंकाः यमपुरम् छव्यादी, का वा छलिसे लबाहे लवायेषु” धकाः न्हृचिल । नाग व गरुडात तथकं लबापु जुयाच्चन । नामं बागमतियागु लखय् थुने यंके धकाः फक्य सनाच्चन । गरुडं फक्य नापयात आकाशय् यत यंके धकाः कुतः यानाच्चन तर नागया अट्टमीद्रत इनाच्चनुलि हृवःगु शक्ति दयाः गरुडयागु पवुतिइ नागं हितुहिनाः सने मफेक चिनाः बागमतिया लखय् थनाः थःगु विष लह्याः गरुडयात डाह यानाच्चिसेलि गरुडया छु शक्ति मदयाः थःगु प्राण बनोगु जुल धकाः गदानाः बैकुण्ठय् बिज्यानाच्चंह्य नारायणयात लुमंकाः चिन्ति यात- “हे स्वामी नारायण, छलपोलया बाहन जुयाच्चनाहु जितः थौं प्राणान्तक दुःख जुयाच्चन, याकनं जितः उद्धार याः बिज्याये माल । थुकथं गरुडं नारायणयात लुमंकूगु बैकुण्ठय् बिज्यानाच्चंह्य नारायणं सियाः भ्रतपतं शास्त्रं चक्र गदा पद्य श्रादि थःगु ज्वेसा ज्वनाः गरुड व नाग लवानाच्चंयाय् थयंकः वयाः गरुडयात धाल- “हे गरुड ! छन्त रक्षा यायेत नि वयेधुन । थुलि धयाः गरुडयात दिपतं चिइये चिनातःह्य नागयात थःगु चक्रं प्रहार यायेत नारायण

तथार जुल । उगु इलय् तक्षकनागराज तसकं यानाः करुणामययात लुमंकाः चिन्ति यात, “हे करुणामय, जि छलपोलयागु बत धारण यानाच्चनाहु, थौं जिगु प्राण बनीगु जुल, उँक जितः याकनं रक्षा यानाच्चिज्यायेमाल” धकाः चिन्ति याःगु सुदावति भुवनय् बिज्यानाच्चंह्य करुणामयं छनाः सिह यग्याः याकनं उगु पुण्यतीर्थय् श्यंक चिन्तयात । उगु इलय् नारायण करुणामयया दर्शन लानाः तसकं लय्तायाः “अहो थौं जिगु भास्यं छलपोलयागु दर्शन दत” धकाः करुणामययागु भरणय् नमस्कार यानाः जिगु हृय् छलपोल चदनाच्चियाहु धाल । नारायणया हृय् करुणामय चिन्तयात । उगु इलय् तक्षकनागराजयानं कुष्ठलवय् शास्त्रं जुयाः ह्य बांलानाः उद्धार जुल । थनंलि नागया हृय् सिह, सिहया हृय् गरुड, गरुडया हृय् नारायण चवनाः नारायणया नं हृय् करुणामय विराजमान जुयाः उगु पुण्यतीर्थय् हरि हरि हरि बाहन लोकेश्वर धकाः सिद्ध जुल । उगु पुण्यतीर्थं इपि न्यास्त्वं च्चयावनाः चाईगिरी पर्वतया च्चयं थौंतक सिद्ध जुयाच्चन ।

युहु लोकेश्वरयात चिष्णुकान्त लोकेश्वर धकाः न धाइ ।

‘आनन्दभूमि’ नेपालं पिदंगु दक्य न्हापांगु बुद्धधर्मसम्बन्धी लय्पौ खः । थुगु पत्रिका-
यात बुद्धधर्म विषयया ग्यसु ग्यंगु च्चवसुत बियाः, ग्राहक जुयाः, विज्ञापन बियाः
रबाहालि यायेत इनाप याना । च्चवसु नेपालभाषा व नेपाली निगुलि
भाषां बीफु । निगुलि भाषाय् नं दछियंकं पिदंगु च्चवसुतमध्यय्
बांलागुयात सिरपाः बिइगु व्यवस्था दु ।

व्यवस्थापक

‘आनन्दभूमि’

संविधानय् धर्मनिरपेक्षता छाय् ?

- रमेशकुमार, तेबहा:

मनू छायेवं फुकं निर्विव व हरेचरूपं परिपक्व जीव
मखु । ठीक उल्टा मनूत १ नं. या स्वार्थी, धूतं व दुष्टं नं
द्वः: धैगु प्रमाणित जुइधुकूगु दु । उदाहरणया लागी
छगु जातिया मनूतसे मेगु जातिया मनूतयत् दमन,
हत्या यानाच्चंगु दु । छगु जातिया धर्मं मेगु धर्म वा
जातिया अस्तित्वयात हे बांमलाःगु असर नं यानाच्चंगु
दु । यदि 'धर्मनिरपेभ' संविधान मजुल धा.सा धर्मया
नामय् विधयं हे ब्वलनाच्चनिइ ।

नेपाल: देश छगु जाति, छगु भाषा व छगु धर्मया
जक देश मखु । अहे कारण थन 'धर्मनिरपेभ संविधान
मा:गु खः । मेगु कारण न्हगु से वधान जनताया तःधंगु
बलिदानया बदलाय् वःगु खः । हिन्दू व गेरहिन्दू
निखलकं न थःगु अमूल्य जीवन बलिदान याःगु दु ।

थों बुद्धधर्मविलम्बी नेपालीजनतातय् दुने ब्वलना-
च्चंगु विकृति व पतनोन्मुखो व्यवहारया कारणं छुवाछूट
व उच्चन । ६ थजाःगु विचारया समर्थन खः ।

थुकिया मू कारण संविधानय् देशयात हिन्दूराष्ट्र
दयेकातःगुलि खः । थुकियानाः देशया कानून हिन्दू कानून
कूचन, अले बुद्धधर्मविलम्बीतयःगु जीवनय् नं असर
लाच्चन ।

असहाय इतिततयःगु जीवन छुवाछूटरूपी सामाजिक

कंदपाखे मुर्क बायेत खःता संविधानय् धर्मनिरपेभता
मदयेकं बधे याये कंमखु ।

नेपाल न्हाया गुधले हिन्दूराष्ट्र मखु, अहित हिन्दूराष्ट्र
दयेकेगु हास्यास्पद जूवः काय्धाःसा संसारं स्यू बुढ
जन्मयःगु देश नेपाल खः । थन गुरुं धर्मावलम्बीत स्वयाः
बोद्धतय् संख्या अप्वः । थन किञ्चियन व मुस्लिम
धर्मविलम्बीत नं दु ।

कपिं फुरुं अठूट थःजक छूट धैगु धारणा शोषक
प्रवृत्ति खः । थुमिगु दकलय् तःधंगु धार्मिक प्रहार अठूट
दयेकातःपिंगु जीवनय् लानाच्चंगु दु ।

बुद्धधर्मय् प्रतिभा दुह्य व्यक्ति गुरु जुइ दु थे
किञ्चियन धर्मय् फादर जुड दु । हिन्दूधर्मय् प्रतिभाया
छुहे कदर यानातःगु मदु, पुरोहित जुइत बर्मू हे जुइमाः ।

न्ह्याक्व वे मूर्ख, दुष्ट व भ्रष्ट जूसां बर्मू पण्डित हे
जुयाच्चनिइ ।

थुकिया देश व बडुसंडक जनजातितयःगु विकासया
लेपु पतनोच्चंगु खः । थन संविधानय् देशयात हिन्दूराष्ट्र
दयेकेसाःगु मदु ।

अग्रनं धर्म व जातिया अर्थय् भेदमाव जूवन
धा.सा बुढ जन्मयःगु देश नेपालय् शान्तिया लागी
यक्वं कुतः जुइफु ।

न्हूगु ख

-भिक्षु सम्यक्ज्ञोति

थोकन्हय काठमाडौं उष्ट्रत्यक्षाय बुद्धधर्म प्रचार प्रसार जुयाः न्हचज्यानाच्चवंगु दु । भिक्षुसंघया पुचलय थामणेर जूबड । १० गू श्वल पालन यानावनिइ, हानं उपसम्पदा जुइ त्यल धायेवं छकः तुयूगु यसतं पुंकीगु इलय छुयागु धकाः इतःमतः कनाच्चर्पि यवव हे दनि । विनय स्थूर्पि म्हो हे तिनि ।

येथ आनन्दकुटिइ थें, यलया सुमङ्गलविहारय थें उपसम्पदा जुइगु थाय नेपाया, मेगु कुनाकापचाय सीमागूह मदुनि । बुद्धया वाक्यअनुसारं जुजुं तिरो मकाइगु थाय माः हे । थोया युग्य जगात मकाइगु थाय गनं मन्त । बुद्धया वाक्य भवित्यवाणी थे जुइक खेयातः कया खुसिलखं चाःहुयेकाः दथुइ भिक्षुर्पि च्चनाः उपसम्पदा जुइगु थाय्यात “उदकसीमा” धकाः नां तथातःगु खः ।

एववः लुम्बिनी अञ्चल बुटवलय जुइधुक्गु उपसम्पदा कार्यकम जूबलय थामणेर जुयाच्चवंमहिसिनं तुयूगु वसतं पुचलय विनय मस्थूर्पि दर्शकत अजुगति चाल । सकले फिसिफिसि न्हिलाच्चवंगु स्थूबलय बुद्धपुजाया कार्यकमय भिक्षु हुमार काशयं उपदेश वियाविज्यानाः उपसम्पदा जुइत तुयूगु वस्त्रं पुनेमाःगु खेन न्हचयना-विज्यात । बुद्धया जीवनकालय बुद्ध उपदेश विया-विज्याःगु इलय गृहस्थीर्पिसं उपदेश न्यनाः पूर्वसंस्कार दुर्पिसं छववलं उपासक जूबड, न्हापा यवव हे मिथ्या

दृष्टिइ लाना च्चवंसां बुद्धया वाक्यहारा संस्कार हिला वइगु इलय उपासकं प्रवजितजुइगु प्रार्थना याइ । उपासकयात बुद्धं पूर्वसंस्कार दुम्ह खःला धकाः ध्यानं स्वयाविज्याइगु इलय उपासकया पूर्वपुसा श्रवण परिहकार दान यान बःह्य जूसा बुद्धं ‘एहि भिक्षु’ धकाः सःताविज्यायेवं उपासकया थः पुनातयागु वस्त्र कावायवस्त्र । जुयाबिइ । च्चवहे बुद्धया उपदेशअनुसारं थोतक नं विनयअनुसारं उपसम्पदा याये त्यल धायेवं गृहस्थीजीवनय छकः सां प्रवजित यायेमाःगु कारण थोतक नं प्रथा चलय जुयाच्चवंगु खः ।

हानं मेगु छगु उपदेश— न्हापा काशय बुद्धया पालय-यवव पुचल यानावःह्य साहु छम्ह नदी तरय्यानाः व्यापारय वंगु इलय द्वंगाय च्चनावेवं द्वंगा फातापुलाः सकल-मनूत कुतुबन । वहे साहु छहु द्वंगाय बःकयाच्चवने फुगुलि द्वंगा चुइकायकाः अबोर जंगलया सिथय लावन । थःगु हाय वस्त्र मदुगु होश दयावयाः जंगलय सिमाहः कयाः सिमाहलं थःगु अंग त्वपुयाः जंगलं जंगलं वंबलय नगरय लावःबंगुलि नगरवासीपिसं वैत ‘दारुचिरिय’ धाःगु खः । अदभुतगु वस्त्रं पुनाच्चवंगुलि लेजुवाःतसे थद्वा तयाः आपालं दानधर्म याःवःपि दत । दारुचिरिय दनाच्चवेच्च नमदाःगुलि सकले दर्शकत अजुगति चाल । दान काह्यसिया न लाभ सक्तारं यानाः थः गनं वयागु, गये दुःख जुयाः थन लावःगु

वद कुक्ष सोमंकाहोत्, सोमनावन । अले अःष्टमं जिहे
अरहत् तः धका: ज्ञानिकाचन ।

यहे इत्यत्ताक न्हाया काशय बुद्धया पालयाहृ मुकंहृ
पाला देवलोक्य देवता धायेकाच्चंहृ देवताया थः थःहृ
पाला यन अन्म सुवाचन धका: मनुष्यलोक्य स्वःगु
इत्यथः पासा 'दार्ढचिरिय' जुया: लोभवित्तं विलिविलि
जायेकाच्चंहृ खंका: देवलोकं बहां बया: पासायात सम्भो-
जन यात । दार्ढचिरियं थव शब्द न्यनाः छ सु ? धावलय
‘छ न्हापायाहृ पासा खः ।’ थुलि खं तायेवं थःथहृ न्हालं
चाहृ वे वा: चाल । अले देवराजं धयाविज्यात-“छ जेतवन-
विहारय वनाः बुद्ध दर्शन याःहुँ । यहे शब्द न्यनाः पलाः हे
मविसे जेतवनविहारय श्यन । बुद्ध मखंगुलि न्यनास्वःबलय
विहारय च्चंहृ भिक्षु बुद्ध भिक्षा विज्यानाच्चन धाल ।
बुद्ध भिक्षा विज्याःगु लेय वनाः ‘बुद्ध नापलायेसाथ’ प्रार्थना
यात । बुद्ध लेय उपदेश बिइमज्यू धका: स्वकः तक धालं न
वे मन्य । अले बुद्धं अनित्य दुःखया खे उपदेश विया-
विज्यात । छत्वाःचा उपदेश न्यनेमावं श्रोतापति व
अरहत्त्वय लात । अले भिक्षु जुड धका: प्रार्थना यात । बुद्धं
पूर्वसंस्कार दुहृ खःला धका: ध्यानं स्वयाविज्या बलय पूर्व
इत्य अष्टपरिष्कार दान यानावःगु मदुगुलि बुद्धं ‘एहि-

भिक्षु’ धका: धाये मर्णिगुलि ‘अष्टपरिष्कार दुला ?’ धका:
न्यंगु इत्य भदु धाये माल । अष्टपरिष्कार ज्वनावा धया-
विज्याःगुलि वस्त्र कायेत वन ।

बुद्ध भिक्षा विज्यानाः लिहां विज्याःगु इत्य दार्ढचिरिय
लेय सिनाच्चंगु खे थुइका: बुद्धं विचाः यानाः भिक्षुपित
अग्निसंस्कार यायेगु अनुसति वियाविज्यात । अले भिक्षु-
पितं उपासकयात अग्निसंस्कार यानाः अस्थि कया: चेत्य
दयेकाविल । थव उपदेशं श्रोतागणपिति शंका समाधान
जुया: अजुगतिचाःगु खे थुइकाकाल । थथेहे नेपालय बहाः
बहिया शिलालेख व तामापत्र, भोजपत्रं नं न्ववानाच्चंगु
दनि । ने. सं. ५०० वे न्हाः बहाःबहिलिइ भिक्षुपित च्चनाः
गृहस्थीपित्त भिक्षु छुनाः बहाबहिलिइ दछि फुला,
निदे फुला विहारयसं च्चनाः विदा अध्यन यानाः याका:
लिपा भिक्षुवस्त्र तोतकाः गृहस्थाश्रमय च्चंसां समाज्य
उपदेश विया: बुद्धधर्मया जग स्वनाथकूगु खः । जयस्थितिमल्ल
जुजुं शासन चलयानाःलि बुद्धधर्मं लोप याना मछोयेकं
प्रशासन चलयायेत थाकुइ धका: च्चंनिसे कया: बहाः
बहिलिइ च्चनाविज्याःपि भिक्षुपित्तविसे मयः मयः
धायेक वस्त्र तोतकाः गृहस्थीइ तप्याविल । उबलसांनिसे
बुद्धधर्मया स्वभाव पानावन ।

अलिछ व वीर्यहीन जुया: सच्छिदं स्वायेगु स्वया:
दृढ, उद्योगी जुया: छन्हु हे जक स्वायेगु भि ।

- धर्मपद, ११२

मनू म्हसीकेगु गय ?

-मिश्र अश्वघोष

हथा उंग-बाउंगु नाना रङ्गया अनेकनेगु आकारया
अनगिन्ति बस्तु दुर्थे तुं छपाःथे छपाः खवाःपाः मिले मजूर्पि
विश्वया अन्दाजि निगू अर्बां मयाक दुर्पि मनूतय् बिच्य नं
नाना इकारयापि मनूत दु। भौगोलिक सभ्यता व
संस्कृतिया वा फुकं तोथुलाः दुने च्वनाः धाःसा मनूत
मिपि व मिमिपि निता प्रकारयापि दु। चाकु क्यनाः भुजि
लाइपि, स्वयेबलय् भिहू थे च्वंहा लिपा थःत क्वाइपि दु थे
परथा निति थःत छु हे महत्व बीमखुपि नं दु उकि
समाजय् च्वनेत साप हे होस यानाच्वने फयेकेमाः। जि
तःकोमछि हे धोवा नयेधुन। जि गुलि मिपि धकाः
आश्रय याना, मिमिपि लात। पासा हे नं नाला तर पासां
जितः मूर्ख यानाबिल। छु बिल धकाः कथा तर लिपा
छच्चनय् दबू धकाः दयेकल— थः प्याखुं हुइत। अले
अनायास हे मतिइ लइ— मनू ह्यसीकेगु गय ?

साधारण व्यक्तिजक मखु महात्मा थे जाःपि नं ह्यसीके
थाकु। साधु, सन्यासी, मिश्र, विद्वान् धाःपि हे धात्येया
साधु, सन्यासी, मिश्र, विद्वान् खःला मखु ला ? जेंय दां
त्याः तयाः छेंय कलाः काय् म्हाय् तयाच्चविपि साधु,
सन्यासी दु थे प्वाः छगः पवनाः तरे यानाः रामनामय
तल्लीन जुइपि नं दु। मिश्रिनिगु नं थव हे खँ। अं
निगूगु महायुद्ध जुयाच्चबलय् आपालं जापानीतसे
मिश्रया भेष कथाः भारतय् व मेमेधाय् चिवाकायेगु

ज्ञा यहव यात। अले पत्तालगेजूपि नकलो मिश्रित
जक ला उवनाः तःखालेय नं तयेवंकल। बुजा, गु
उदाहरण जिके मेगु नं निगू प्यंगु बांलाक हे लुंगु दु।

थव हालसालया खे खः। लंकाय् तस्तकं रथानुपु
च्वंक धाराधुरु जुल। गन मिश्रिनिगु बल दु, अन हे
मिश्रु परम्परा नहंकालवयेगु तातुनाः न्हगु मिश्रिनिगु
सम्प्रदाय छगू पिहां वल। इपि लेय् जुइबलय् साप शान्त-
दान्त जू। मिढा गनं हे तापाक छको हे ब्बइगु मखु।
इमिगु थुजाःगु शील स्वभाव खनाः लंकाया बौद्धपि तस्तकं
हे प्रभावित जुल। इमित ला मानों अरहन्तपि हे दर्शन
लाःथे जुल। साप माने-मिने यात। हाने थःपितं ह्वापा
मानेयानातःपि मिश्रिनिगु निन्दा नं यानाहल। मिश्रु
धयापि थय् जुइ माःका, गुलि शान्त-दान्त ! गुलि
ध्यानो ! ल्हाःतिइ जरमाः धकाः नं धयाहल। इमिगु
निकाययात 'तापस निकाय' धाइ। लिपा मिश्रितं छहु
मनू इमिगु निकायय् छवयाबिल। व इमि हे हितेषी थे
जुल। इमिगु सम्प्रदायय् मिश्रु नं जुल। बुलुहूं बुलुहूं
इमिगु धुकू-पिकू व हलू-पालु हे सीकल। महान् बड्यन्द्रया
व्यापार खंकल। अले व मनुखं इमिगु आगंद्यः हे उला-
बिल। इमिगु रवसाः फुकं स्थन। वास्तवय् अन ला मिश्रु
मखु, छम्ह छम्ह दसले बड्यन्द्रकारीत धकाः खः। आः
मिश्रिनिगु सम्मान ह्वावा थे तुं जूगु न्यनेदु।

इन दारकार्य, हरेक देशवापि नमूल बहु-बनी
चली वे इन अन्त में देशवा मिलेंगे न दु। लिहली, बर्मी,
चाइनिश, नेवासी, तिब्बती, भारती जिक्षुपि युनि ला
स्कूलों हे आत यामाच्चंगु दु। उकि भारत सरकारपालों
चरणुहृष (सो. आई. डी.) छवदाहृष्याः बरोबर विचाः
न बोकेहः। अरण्युहृष गबले विद्यार्थी जुयाचःसा, गबले
यालो जुया बहु, रबले ला बौद्ध-धर्मप्रेमी जुयाः अने
अनेगु प्रश्न न याः बहु। लग्नु ला अरपुहृषवा अफिसर हे
विचाः कुक्तिगु नां इवदायंकल, कुम्भाःसा भारतय्
चीन जिक्षुजें कम्पूनिज्जं प्रचारार्थ विद्याच्चंगु दु हैं।
उकि भारत सरकार म्हायुगु वित्तव् साप मिखा तया-
च्चंगु दु।

वड २६ अप्रैल १९५३ या खें खः। जि सारनायं
नेवा: दमाच्चना। रक्षाल होटेलय् बाय् च्चना। धोसं व
वाल न्वाना: छवने मफुत। लंय् यासा व. म्ह एम्ह नेपाली
विद्यार्थी बन द्वाने काइमछात नु, शहरय् चा:हृ. बने धकाः
घाल। जि नु धया। लरासर बना। यासा छयाय् पसलय्-
दुहां बन। जि याकःचा छयाय् इरुथिरु जुयाच्चना।
बहनीसिया ११ बजे जूलं मयात। एह्य मनू विचाः जि के
न्यन-'छ सु ?' 'जि बौद्ध मिलु'-जि धया। अन छाय्?
धकाः न्वालय् नेवा: द्वेत दयाच्चनागु धया तर वं हानं
न्वन-'छ चीनयाहृ ला कि जापानयाहृ ?' जि धया-'जि
जापानयाहृ नं मखु, चीनयाहृ नं मखु।' 'गनयाहृ ले ?'
हानं न्वन। 'नेपायाहृ'-जि हानं धया। जिगु सलय्
भतिका दृढता बन। वं जिगु लहा: छवन। हानं धाल-
'जि सी० आई० डी० चः। जित. छि मिलु भेष कया:
चा:हृ बःहृ धयागु गच्छा दु।' जि अले गन यंके मास्ते
वः, गन बंके चाःगु चः उकि धया। वं हानं न्यन-'छ
सु बन छास्यूपि दु लाकि मदु ? अले जि बहै पासायायाय्

यंका विचाः। पासा सालि विल-तेपायाहृ खः, अवयात
मि हास्यू। अले जित: तोतन।"

जित: ल्वःयन। अबलय् विद्याके हे नं छंत गय् सी०
आई० डी० धकाः विश्वास यावे धायेमागु खः, कारण
सुनां स्व, अथे हे जि सी० आई० डी० धयाः गलिलइ ब्वना
यंकाः लुटे याःसा त्रु, ये ? मनूत गुजाःपि दु ! गुजाःपि
दु ! खः, लु लनेगु सचिलकः, मनू लनेगु छकः धाइ तर
न्हापां लनेगु गय् ? न्हापां छको लने न्हो हे चःत बरबाद
यानावीगुलि गय् बचे जुइ ? अले ला जित: बरोबर अव
हे समस्या न्हाने चं वहगु-मनू हासीकेगु गय् ?

जित: तःकोमछि हे सी० आई० डी० ज्वने धुकल।
निगू महायुद्ध जुयाच्चबलय् छकः जापानी धकाः न ज्वने
धुकल, उकुन्हृ चीनयाहृ धकाः ज्वन। जि थुइका काये हे
मकु, भारत सरकार चीनताप घनिठ मित्रताजा सम्बन्ध
स्वापना याना धकाः धोविता यानाः न यपायसकं
अविश्वास व शङ्का छाय् ? नेपाल इलाकाय् न सकभनं
भारतीय सी० आई० डी० छाय् ? शायद अब न मनू
हासीके मफुये देशवा हे विचारधारा हासीके यक्याः
ला ?

छन्हु पालिसाहित्य ब्वनाच्चवनाबलय् मरू हासीकेगु
उपाय बृद्ध कनाविज्याःगु लुपाबल। बृद्ध भगवानयागु
अब उपदेशवा प्रभाव जित: कम लात धाये मज्जू। ख्यत
ला अन सु मन दोष मदुपि दइ ? यक्क गुण दयां न छग
न छग अबःगु दोष दुपि दइ, गुप्तित ह्य छम्हं लुसां न्हाय्
छपु सिंयागु धयागु खें पाय्छि जुइक मिले जूबं। हानं
अन सु ल्यले मदुपि मनू नं दइमछु। अयनं मिपि मनूत
धाये बहःपि लुइके साप थाकु। अब उपाय अन मनू
हासीकेगु मतलब मिह्य धकाः च्वनां मर्भिह्य दुष्टह्य लात,
दान। धकाः च्वनां लाकू हिकू ताइह्य लात आदि धाये

स्वाधेके खः । थुकथं थव व्यंगू उपायथ् दुने मनू ह्यसी-
केगु गय् ? पा लिसः दु । वहे थन संक्षिप्त कथानक नापं
उद्भरण याये-

‘भगवान् बुद्ध श्रावस्तीइ पूर्वारामय् चंकमण याना-
विज्यानाच्वन । संध्याया समय खः । कोशलया जुजु
प्रसेनजित बुद्धयाथाय् वल, नमस्कार यानाः छखे फेतुत ।
वहे लैय् थवः थवः साधु संन्यासीपि नं वल । गुलिसियां
लुसि तहाकः, गुलिसियां ह्य छम्हं खरानि बुलातल, गुलि
द्यः थें शान्तपि, गुलि नांगापि निगम्यत । थुमि त खनेवं
कोशल जुजु इमित नं नमस्कार यात । अले थुपि भति
तापाक वनेवं कोशल जुजु बुद्धयाके न्यन—‘भन्ते, नकतिनि
थनं वंपि नं संसारया अरहन्तपिमधयय् दुने लाःपि खः
ला ?’ बुद्धं कामवासनाय् भुले जुयाच्वंपि, मचावाचाया
जातय् वर्णपिसं अरहन्तपि खः मखु ह्यसीके थाकुगु कने
घुंकाः मनू ह्यसीकेगु थव उपाय कनाविज्यात-

‘महाराज, मनू ह्यसीकेगु प्यपु लैपु दु-

१) संवासेन खो महाराज सीलं वेदितब्दं-अर्थात्-
महाराज ! नाप च्वनाः आश्रय यानास्वः साजक सु मनूया
शील स्वभाव गय् ? व गुलि भि धयागु सीके फड । थन
आश्रयया मतलब घौछि जुइमखु, दंदैया आश्रय जुइ ।
अझ बुद्धि नं दयेकेमाः । अर्थात् मभिगु व भिग्या
विवेचना शक्ति थःके दुह्य जुइमाः ।

२) संवोहारेन खो महाराज सोचेयं वेदितब्दं-
अर्थात्-महाराज ! व्यवहारं हे मनूया इमानदारी व
पवित्रता सीके फड । थन नं घौछिया व्यवहारं, विना
ध्यानपूर्वकं व विना ज्ञानं सम्भव मदु ।

३) आपदामु खो महाराज थामो वेदितब्दो-अर्थात्-
महाराज ! विपति जुइगु अवस्थाय् हे सुं मनूया स्थिरता
सीके फड । थव नं छकः निकः मखु, बुद्धि मदुपिसं नं
मखु ।

४) साकच्छाय खो महाराज पञ्जा वेदितब्दो-अर्थात्-
महाराज ! खो लहानास्वयाः हे जक वयागु प्रजायात सीके
फड, व नं छकः निकः जक मखु, बुद्धि मदुपित्रं जक नं
मखु ।

थन भगवान् बुद्धं मनू ह्यसीकेगु प्यंगू उपाय आज्ञा
जुयाविज्यात । आश्रयं शील-स्वभाव वा चाल-चलन,
व्यवहारं इमान्दारी, विपति अवस्थां स्थिरता, खो लहानाः
ज्ञानयात लनास्वयेगु स्पनाविज्यात ।

बुद्धं थव उपाय आज्ञा बुद्धिवं कोशल जुजु थःगु भूल
स्वोकार यात । अले रहस्य नं प्रकट यानाः धाल—‘भन्ते !
थुपि शीलवान् पि मखु । जि हे तोतातयापि चरपुरुषत
खः, थुपि देश विदेशया स्विति सीकाः जितः कंवइपि खः ।
आः थुपि छेय् व्यनेवं मोलह्याः कामभोगय् लिप्त जुइपि
खः । छलपोतं ठीक जुइक आज्ञा जुयाविज्यात ।

अले भगवान् बुद्धं हानं थव आज्ञा जुल-

न वर्णरूपेन नरो मुजानो
न विस्ससे इत्तर दस्सनेन
सुसञ्ज्रतानं हि व्यञ्जनेन
ग्रसञ्ज्रता लोकमिमं चरन्ति ।
पतिरूपको गत्तिका कुण्डलोक
लोहटुमासो व सुवर्ण छणा
चरन्ति एके परिवार छणा
अन्तो असुद्धा वहि सोभमाना ।

अर्थात्—पिनेयागु रूप रङ्गः मनू बांलाक म्हसीके फड
मखु, खनेमात्रं नं मनूत्यत विश्वास याये मज्यु, साप
संयमी व शीलवान् थें पह यानाः नं लोकव् दुष्टपि विचरण
यानाच्वनी । नकलिगु चाल्याः गु चाः चाथे, नैयागु लंसिया-
तःगु तिसा थें गुलि गुलि परिवारपि मुकाः दुने अशुद्ध
जुयाः नं पिनेसाप बांलाकाः भिमनू जुया जुइ ।

अष्टमंगल

—१०८— हेमराज शास्य

नेपाल उगु चुक्काःगु सम्बगु देश खः गत ३३ कोटि
देवकार्षि विराजमान जुयाच्चंगु, विभिन्न संस्कृति
जायाच्चंगु, अनेक सुन्दरकलाकृति भरयजुयाच्चंगु, विविध
मतादलम्बी उपासकपि इयां नं धर्मया नामय ल्वापुख्यामु
मज्जूगु, परम्परय सहानुभूति, मैत्रीव्यवहार जुयाच्चंगु,
मूगु थासय पुरातात्त्विक व ऐतिहासिक साधनत
शानुसन्धानकेन्द्र जुयाच्चंगु झीगु जन्मभूमि, मातृभूमि
सुन्दर शान्तगु प्राकृतिक श्रीसम्पत्ति सुशोभितगु झीगु
देख्य दुने विविध प्रकारया मांगलिक उपचार वस्तु यवर्व
खनाच्चंगु दु । उगु मांगलिक उपहारमध्ये झीगु न्हाःने
प्रायः प्रदर्शित जुयाच्चंगु पुस्तक शान्तगु, महत्वपूर्णगु
अष्टशील चिन्ह खः । थुगु अष्टमंगल चिन्ह हरेक थासय
बराबर खनाच्चना । अष्टमंगल धैगु छु ? छुकियात
धाइगु ? उकियाइगु ? उकियागु व्यापकता गत थ्यं ?
अले उकियागु आदर्श व महत्व छु दु ? थुजाःगु प्रकारया
तर्क व प्रश्न छुं समाधान मज्जूसां गुगु अष्टमंगल शब्द
न्यनेमात्रं सकलयां स्वस्ति कल्याण ज्वीगु भाःपा
शुभ्रमंगलोत्सव कार्यय न्हाःने तइ, साथय अष्टमंगलया प्रतीक
खनेमात्रं शुभ्रलक्षण संजयजुयाच्चनी, अभिरुचिपूर्डक
घारण यानाज्वी । थ्व अष्टमंगल चिन्ह बौद्धमार्गितयगु-
जक निर्बी बवसः मखु, नकि शैव, शाल्क व वैष्णव
योगिपिनिगु जक हे नं खै । थुकियात सकलियां स्वागत-

सत्कार यानाः तैतःगु सुन्दर व पवित्र मांगलिक चिन्ह
धाइ, अुकी दुने, ममभीर दिशुद्विनावं पूर्णगु रहस्यमय तत्त्व
सुलाच्चंगु दु, खासयानाः उतिकं सम्मान वियाः समुचित
कदर यानाः तैतःगु शुभलाङ्गणिक भाव पिज्वयेकातैःगु
साक्षागु खर्बद्विषय अष्टमंगल लिः । दिशेषतः थ्व
अष्टमंगल चिन्ह नेपालभा परम्परागत सांस्कृतिक
शुभ्रचिन्ह आःसां नं अत्युक्ति ज्वीमखु ।

हदाहरणया निर्मित थ्व धायेफु- जन्म नुसांनिते
अन्त्येष्टिकियातक नं अथवा शुभराज्यानिषेकनिते
अतिविस्तकार, स्वागतसमारोहतक नं एवं प्रकारं बास्तुकला
निर्माण प्रस्तापनाविधिनिते कयाः दीक्षावित्रान
क्रियार्थन्त, सहश्राहुति यज्ञनिते अथमेध महायज्ञतक नं
छुं संघ संस्था उद्याटन प्रवचन जुलूस अदितिते यंकाः
नेपाल बौद्धसंघ सम्मेलन प्रथा (सम्प्रक न्यायेकीबलय)
तक नं थ्व हे अष्टमंगल चिन्ह थायथासय शोभायमानपूर्वक
उत्सवसाथ सज्यानाः तयेयुक्ती । अत, थुकियागु महत्व
व आदर्श धीकाः प्रचार दिनपरदिन व्यापक जुजुं विशाल
भारतनिते यंकाः जनवादी महाचीन थ्रंक यद्वत्तम सम्पूर्ण
महायात बौद्धदेशतक नं थुकियागु उवित सम्मान प्राप्त
ज्वीधुंगु खनेदु ।

थुजाःगु प्रकारया महत्व व आदर्शयुक्तगु सुन्दर
शान्तगु मांगलिक चिन्हयात झीसं ‘अष्टमंगल’ धंगु

व्यवहार यानावचना । अगु श्रवणंगल छुकीयात
धाइ, मंगलाष्टक गाथाव, उत्सेख याना: तैतःगु हु कि
'नमनलिङ्गित इवाग् प्रकारथा चिन्हः—

१) भीवस्त- नामधारा थे लक्ष्यामा: हगु देतना:
यनाच्चंगु भृतिचा ताहा: बान्किगु व्यकुलाःगु छाकार
ज्याच्चंगु दा१०१८ गु हो व्याना: दयेकातःगु वंदूर्यं
स्त्रामनि थे जाःगु वर्णयूक्तगु पंचरशिम लक्ष्मल खनेद्वचंगु
शीतल सुगन्धवासं वृक्तगु ।

२) पुष्टरीद- पलेस्वां सहभदलं युक्तगु पद्म
नीलयागु दं, पंचरशिम केशरी युक्तगु पूर्णचन्द्रमा थे जाःगु
सुन्दरशान्तगु, सुगन्धवास दुगु शीतलगु, न्हावव स्वःसां
मगाःगु ।

३) छब- देवकन्यापिसं धानातःगु उत्तमयु
वस्त्रपागु लक्षणं युक्तगु गोल छब अनेक पताका
लक्षक्य ज्याच्चंगु अमूल्यगु ज्वाहारातया किञ्चिन्नीजालं
व्यहा: शोभायमाल ज्वीक दयेकातःगु सुन्दरशान्तगु
सुगन्धवासं सहितगु हरहमेसा फरररं व्याहवनीगु ।

४) कलश-लक्षण प्रमाण थे प्रिलयज्वीक दयेकातःगु
सुवर्णया कलश पंचरशिमया तलक वंचंगु अवृतजलं
धरिपूर्णगु अमूल्यरत्न जडाउ सहितगु शीतल सुगन्धगु
सुन्दर शान्तगु ।

५) चामर- सुवर्णया दण्डिद रत्नजडित उकी चाने
यवेतररिम सनूह थे ज्याच्चंगु गुगु चामर संवारण
ज्वीबलय पंचरशिमतेज खनेदया: सुगन्धया वासतहित
ज्याच्चंगु सुन्दर शान्तगु, यगु चामरया फतंजक कःसां नं
आरोध्य सुख लाभ ज्वीगु ।

६) मत्स्यपुग- सुवर्णवर्णं पंचरशिमतक नं देवचंपि
छो न्या प्रशोषायात्मक भाव यानि शिवशक्ति तत्त्व
कथनाच्चंपि ।

७) छब- देवकन्यापिसं धानातःगु दर्जं गम्ध शोभां
युक्तगु सुखस्पर्शंगु, उत्तमगु दुर्लभ वस्त्रं पंचरशिमयागु
धानातेजाःगु छब सुवर्णया दण्डीसहित ज्याः छबाःख्यरं
न्यागु तत्त्वासं किञ्चिन्नीजाल धानातःगु रशिमसहितगु ।

८) शंख- द्वाकोस्त्रो थे तस्सकं तुपूगु, चन्द्रमण्डल थे
शान्त शीतलगु सुगन्धवास देवचंगु दहिनावर्तं शङ्खं
स्वभावतः विचित्र धवनि उच्चारण ज्याच्चंगु आत्रव्यं
युक्तगु ।

उपर्युक्त लक्षणगुं सम्पन्नगु अहन्पूर्णगु छादत्ययुक्त
असंलय दुर्लभ ज्याच्चंगु अष्टवंगल चिन्ह सुनां नम्हेतिनं
हंवंपूर्वक दर्शन स्पर्शन एं रमरज याइ इमित अवश्यमेव
मंगल सुख प्राप्त ज्वी, सौभाग्यलक्ष्मी बृद्धि ज्वी,
स्वप्नान्तरय जक खंसां नं शुभ समृत ज्वी धकाः धैतल
धाःसा विपनाय दर्शन प्राप्त जुलधाःसा निश्चय नं
मनोदान्त्रा पूर्णं ज्याः स्वस्ति कल्याण ज्वी ।

उल्लिखित अनुसार- अष्टवंगल चिन्ह दर्शन प्राप्त
ज्वीगुजा तद्दत्कं दुर्लभतिनि धाःसा स्पर्शयाये धैंगु अनन्त
दुर्लभ ज्वीगुजा स्वाज्ञाविक खः। अथेन, झीं युजाःगु
प्रकारया अष्टवंगलयात अति स्वृति चिन्तन याना:
निः छकःजक जूसां उक्त सुन्दर कलगनायात लुमंकास्वत
धाःसा उहु सज्जनयात अवश्य नं प्रतिसुख प्राप्त ज्वीकु ।
गनं गवं धर्मशास्त्रव्य थथे नं दर्शन यानातःगु दु- थगु
अष्टवंगल सुनां दयेकां दैंगु मखु, थःगु अपरिमित पुण्य
संस्कारया अहोभायंजक दर्शन प्राप्त ज्वीगु खः गथे
गगनमण्डलय त्रिचित्र भेवया सौलाहुरा विभिन्न सुन्दर
आकृतिया दर्शन प्राप्त ज्वी अथेहे थःगु पुण्य समाधियागु
प्रमाणं स्त्रयं उपचारया रूपय न्हाःने उपस्थित जूवे ।

अजाःगु अनुपम सुन्दर अष्टवंगल दर्शन प्राप्त ज्वी
धुक्कूपि शी पूर्वज शाचार्यपिंशं शी थेजाःपि भावी

स्वत्तानविषय लागी अनुकूल्या तथा: उदाहरण्या क्षेत्र सम्
अष्टमं वलयात आकाररूप बिद्या: जीवु न्हाने प्रस्तुत
बानामकल उद्दिधात मंगलमय आदर्श भाःपा परम्परायत
जीवु सांस्कृतिक विद्यानुसार आश्रि व छडत स्वया:
चक्रित कदर यासे प्रयोग यानावैचवन ।

इबहे अष्टमं गलविषययात क्या: स्वयम्भूपुराण्य
अथे उल्लेख यानातःगु दुः-

श्री स्वयम्भू धर्मधातु वार्षिकरयात सुनी गुह्येतिनं
अद्वा भक्तिपूर्वक अष्टमं गल देयेका: चढय्याइ, उम्हेतित
युजाःगु पुण्यफल प्राप्त जुहु धक्का: कनातल-

- १) श्रीवत्स समर्पणद्वारा लक्ष्मीवश्य प्राप्त ज्वी ।
- २) पुण्डरीक " बृहिनाम "
- ३) धवज " राजा जुहु ।
- ४) कलश " सम्पत्ति पूर्ण ज्वी ।
- ५) चामर " शुद्ध स्वभाव ज्वी ।
- ६) मत्स्ययुग्म " मंगल प्राप्त ज्वी ।
- ७) छत्र " चक्रवर्तित्व लाभ ज्वी ।
- ८) शङ्ख " लक्ष्मी लाभ ज्वी ।

हानं, भ्रह्मतिथानुपावेजीवु दिनदशा शान्त ज्वी
धक्का: न चवयातःगु खनेदु-

- १) श्रीवत्स चढय्यानागुलि सूर्य शान्त ज्वी ।
- २) पुण्डरीक " चन्द्रमा "
- ३) धवज " मंगल "
- ४) कलश " बृह
- ५) चामर " बृहस्पति "
- ६) मत्स्ययुग्म " शुक "
- ७) छत्र " शनिश्वर "
- ८) शङ्ख " राहु "
- ९) सूर्य " केतु "
- १०) चन्द्रमा " जन्म "

स्वयम्भू दुर्दण्ड प्रभानाम् सार प्रार्थितात्तिक कालेतिनं
नेपालव्य बौद्ध व शंखवर्ण वरम्बरामतं मानव्यामध्ये ज्ञानं
खनेदु, कारण, महावान् बौद्धधा अष्टबोधिसत्त्व व खुदें
हिन्दूवर्णे शंखवाखे अष्टवैतराम चदाहु महावेद
(विश्वितम) यात प्रतिनिधिकृप्य नेपालिम बौद्धधर्म-
वलस्त्वितं अष्टवैतराम सेवा यानादेवंगु जुल । इह
हे अष्टमं गल विन्ह अद्वा वायेनु किमाद्वारा छगु हे द्वय
प्रतिवद्य यानातल-

- १) नेत्रिबोधिसत्त्वस्त्वरूप मणिलिंगेश्वर महादेवयात
श्रीवत्स चढय्याइ ।
- २) गगतगञ्जबोधिसत्त्वस्त्वरूप गोकर्णेश्वर महादेव-
यात पुण्डरीक चढय्याइ ।
- ३) समन्तभद्रबोधिसत्त्वस्त्वरूप कीलेश्वर महादेवयात
धवज चढय्याइ ।
- ४) वज्रपाणिबोधिसत्त्वस्त्वरूप कुम्भेश्वर महादेवयात
कलश चढय्याइ ।
- ५) मञ्जुश्रीबोधिसत्त्वस्त्वरूप गतेश्वर महादेवयात
चामर चढय्याइ ।
- ६) सर्वनिवरण विष्णुभिर्बोधिसत्त्वस्त्वरूप फणिकेश्वर
महादेवयात मत्स्ययुग्म चढय्याइ ।
- ७) क्षितिगर्भबोधिसत्त्वस्त्वरूप गन्धेश्वर महादेवयात
छत्र चढय्याइ ।
- ८) छगभबोधिसत्त्वस्त्वरूप विक्रमेश्वर महादेवयात
शंख चढय्याइ ।

अतएव, प्रायः बौद्धविहारद् लुखाया जःखः कलापूर्ण
काठमय अष्टमं गल चिन्ह अतिरिक्त चन्द्र-सूर्य समेत
ज्ञानित यानावैचवन । युक्ति विदित जुलकि छगु अर्थं
अष्टबोधिसत्त्वपि बिज्यानाच्चंगु दु धंगु प्रतिनिधित्व
याइ, भेगु अर्थं नवग्रहपाखे जीवु उपद्रव अशान्तिया

शान्ति कामदां अथे हे विन्दु स्वाधित यानातःगु थयेदु ।
अथ अष्टमंगल तंतःगुया भाषना के बल अलिङ्गक सीमित
भज्युसे हानं मेतुकवं अर्चं प्रात धाःसा बौद्धविहारय
ज्ञीवाःगु बुद्धर्मया शासनविषय पवित्र उद्देश्यवा
उवलन्त उदाहरणया रूपय दर्शनात्मक उपदेश
विद्याच्छंगुया शुभसंकेत व्यनातंतःगु धंगु अनुमान
यायेकु थव खं गथे धाःसा—

१) श्रीवत्स- अर्थन्त विशुद्ध जुयाच्छंगु अनुत्तरसिद्धि
लाभ ज्ञीगु सर्वज्ञान प्राप्त ज्ञीगु थुगु शासन ।

२) पुण्डरीक- पलेचां गथे भुतुनालं उत्पत्तिजूसां
भुतुनालं भृयुसे निमंल च्वकवा जुयाच्छनी अथेहे
बलेता कल्पना जालं अलिप्त जुयाच्छंगु थुगु शासन ।

३) इबज- गथे निर्भल-नगनमण्डलय शोभायमान ज्ञीक
इबज अप्याच्छनीगु खः अथेहे दार्शनिक गगनमण्डलय
शोभा दंक्षंगु थुगु शासन ।

४) कलश- आयु पुण्य ज्ञान सिद्धिया अल बोधि
अमृतजलं अरिपूर्णगु दर्शन, स्वर्ण, स्मरण, यामामानं
महामंगल ज्ञीगु थुगु शासन ।

५) चामर- निमंल यच्चुसेच्छंगु, शान्तगु, त्वंसेच्छंगु
चामरं श्रागन्तुक अतिविष्णु ल्वागत सत्कार यायेत
तंयार जुयाच्छंगु थुगु शासन ।

६) मत्स्ययुग्म- दुर्लभं जुयाच्छंगु महासंयोग
सौभाग्यवश दर्शन प्राप्त ज्ञीगु प्रज्ञोपायं छुत्यं मज्जुगु,
महामुद्वा व्यातुगु पोचिनातःगु, श्रापतिदोष रहितगु
अचिन्त्य उपाय कृशल ज्ञानं परिपूर्णगु, सर्वंगुण सम्पन्नगु
थुगु शासन ।

७) उत्त- गथे तांच्याच्छंगुयात सिवुसेच्छंकाः
शान्त यानाच्छिद अथेहे रोग, शोक, दुःख कष्टादियात
शान्त यानाच्छीगु थुगु शासन ।

८) शङ्ख- मोहाच्यकारवा रमिति विशाल तृष्णावा
लासाय विषवज्जंजालया तिलबं तोपुवाः अज्ञानया न्हालय
निक्षमनमूदाः स्वप्नान्तरय अनेक भव, जंका, ज्ञान उपत्स्ति
ज्ञीकाच्छंपि कालसर्प बलं न न्हाजंमज्जाःपि युजाःपि
सुवृप्तावस्थाय व्यस्त जुयाच्छंपित जागृतप्रवस्थाय हयेत
धर्मशङ्ख महानादद्वारा धर्मोपदेश ज्याच्छंगु थुगु शासन ।

९) चुजाःगु मंगलमय सुन्दर वस्तु जुयां न दार्शनिक
भाषनां ओतोतगु, न्हावाय न्हाबले दर्शन, सर्वशन
एवं स्मरणजल याःसां न शान्ति-स्वस्ति-मंगल-जय-कल्याण
इत्यविशुद्ध ज्ञी धंगु तद्भावना प्रेरित जुयां न तिब्बती
सुखावतीव्यूहय अष्टमंगलविषय अथे व्यातःगु दुः-
बुद्धोधिसम्बूष व अर्पतारादिविन्त पूजा यायेवलय थुगु
मांगलिक गत गुयाय चढ़यायेतु अबवा थुगु चह्य-
यानाग्न्हारा छु पुण्य लाभ ज्ञीगु खः इकिया विषय अथे
धंगु दुः—

श्रीवत्स- बुद्धया वित्तय चद्वजानागु पुण्यं सर्वज्ञान
लाभ ज्ञी ।

पुण्डरीक- बुद्धया श्रीमुच्य विषयज्ञालं रहित जुयाः शान्ति
प्राप्त ज्ञी ।

इबज- बुद्धया ब्वहलय विषयज्ञालं रहित जुयाः परम्पु
तक शासन स्थिर जुयाः विशुद्ध कीर्ति प्राप्त ज्ञी ।

कलश- बुद्धया एवाय विषयज्ञालं रहित जुयाः श्रायु
पुण्य ज्ञानसिद्धि अभिवेक प्राप्त जुयाः बोधिचित्त
लाभ ज्ञी ।

चामर- बुद्धया लहातिइ विषयज्ञालं रहित जुयाः तंचिक
दमत्यानाः अतिथि ल्वागत यायेहे ।

उत्त- बुद्धया तिरय विषयज्ञालं रहित जुयाः बलेशान्ति
शान्त जुयाः मंत्री कृष्णा उत्त प्राप्त ज्ञी ।

शङ्ख- बुद्धया वाय विषयज्ञालं रहित जुयाः याक्सिद्धि
दयाः अप्याल्यानशक्ति प्राप्त ज्ञी ।

बुद्धवासः गुरु उवदेशवात् हृनं रुक्षः जीवं न तुलनात्मक
अस्त्रवास वात्सात् व्याः सा समाजवात् परमावशयकगुरुम्
जीवत् मंगलमय सुख उवीगु कारण निश्चय न सिद्ध
जूदः। व्याः अुक्तिवाग् बारथ् छग् छग् तुलनात्मक दृष्टिं
विचार वानात्मयेरु-

श्रीवत्सवाग् प्रभाव अनुदारत्वमाव निवारण ज्युः।
उदारचरित्र, काव्यिक मानस दृद्य प्राप्त इवी, उदारचरित्र
स्वभाव दुर्घटिके एव विश्वय् प्राणिमाद्वहे यः समान
सद्व्यवहार यावेद्। विश्वयात् यः समान सद्व्यवहार
यावेद्कुरुति एव विश्वय् युहु सञ्जनयात् गुलिक
स्वागतसत्कार प्राप्तज्ञवी, यःत न आनन्द प्रोति लाभ ज्वी,
इद्वहे श्रीवत्स मंगल शाइ।

पुष्टिरीक्षयाग् प्रभावं हौनध्वाचित् शान्तज्युः।
परमेश्वरयोके अद्वा निश्चय त्याः अनवाग् गुणानुशंसा
यावेग् परमार्थ चिन्तनावानाः ईश्वरीक्षस्ति लाभ यावे-
द्वं अपुष्टिरीक मंगल शाइ।

अव्यवहारं प्रभावं अलसिद् अनुवोदी स्वभाव निर्मूल
ज्ञावः वीर्णेऽसाहु पिकवाः स्वपरार्द्धं हितसुख्या निर्मित
उत्तरिष्ठील जुवेकुरु एव अवल मंगल शाइ।

कलशयाग् प्रभावं दारिद्र्य दुःखं परिशान्त ज्युः।
सुखसमृद्धि लाभ युयाः मनोरब पूर्ण ज्यगुलि कलश मंगल
शाइ।

चामररथाग् प्रभावं अस्वस्वभाव मदयाः न्यावलें
आरोग्यसुख लाभ ज्यगुलि चामर मंगल शाइ।

मत्स्ययुग्मयाग् प्रभावं अज्ञानक्षेत्र शान्तज्युः। क्रिधि-
तिद्वि लाभ ज्यगुलि भृत्ययुग्म मंगल शाइ।

क्षद्रवाग् प्रभावं अधिमंस्वभाव नाशज्युः। सदासर्वदा
मंगलसुख उवीगु धर्मस्त्रुत्त्र प्राप्त ज्यडु उल मंगल धाइ।

शङ्खयाग् प्रभावं क्षुद्रवचन शान्तज्युः। लोकहित
यावेद्वं बाक्तिद्वि प्राप्त ज्यगुलि शङ्ख मंगल शाइ।

बुद्धाः गुरु प्रकारं अस्त्रमंगस्या रहस्य व महिमा ग्रापाः-
आपालं महरूपूर्ण ज्युवानं च चेन्ननुष्वहमालं जक उपयोग

यानाश्वंग् भ्रमु, परंतु देवदेवीपित्रं सन्मानपूर्वक धारण
यानावच्छंग् खनेदु।

श्रीवत्स- अपरचन वामीश्वर, श्रीबत्सलाङ्गन विष्णु।
शङ्ख- सागरमति, नारायण, भगीरथ, गङ्गादेवी।
मत्स्ययुग्म- मत्स्येन्द्रनाथ, मामलीदेवी, मत्स्यावतार विष्णु।

पुष्टिरीक- श्रीर्यावलोकितेश्वर, पद्माणि, श्रावतारा।
धवज- धवजाश्रकेष्वरी, धवजराज, वायुदेवता।
छब- महाप्रत्यंगिरा, वामन, इन्द्र।
चामर- बोधिसत्त्व व भिक्षु, लक्ष्मी।
कलश- ब्रह्मन्धरादेवी, अपरिमिता तथागत, अमोघ-
पाशलोकेश्वर, कुम्भेश्वर।

लनितविस्तरया प्रमाणानुसार सर्वार्थसिद्धं गौतमबुद्धं
अनुत्तरसम्बवतं बोधिज्ञान प्राप्त याये ध्रुवें लि जगत् हितार्थ
बोधिमण्डपकूटागारय् विज्यात्। जन बसपोलयात
सम्बवतं बोधिज्ञान प्राप्तज्यूगु महान् उगलक्ष्य ध्रुमधाम
नक्षां स्वागतसमारोह सुसमन्न लूल। अगु शुभावसरय्
दशदिग्स विज्यानाच्चर्विं बोधिसत्त्वर्विं वयाः अनेक
मंगलोपहार (श्रीवत्सपुष्टिरीक) आदि उवहार चढव्यात।
तत्पञ्चात् अगु आधमं इनाविज्यानाः लि अविष्पत्त
मृगदावनय् धर्मचक्रप्रवर्तन लूल। यत्न लिपा वितापुव
समागमार्थ स्वदेश - कपिलबस्तुश्वहानगर विज्यायेत
विज्यावलय् लुम्बिनीवनय् अंबलय् अननं गुगु ग्रभूतपूर्व
सुखागत लूल थगु शुभावसरय् नं पवित्र व सुन्दरगु
अष्टमंगल दुध्यानाच्चर्वंगु खनेदु-

श्रीवत्स शङ्खः नारायणज्ञं ज्ञवनाः छपस्थित ज्ञल।
कलश ज्ञवनाः नागराजां जलधारा हायेकाः वल।
छबज वायुदेवतां ज्ञवनाः ज्ञोमायमान यात।
छब देवराजइन्द्रं ज्ञवनाः बुद्धयात कुयेकावल।
चामर भिक्षुगणं यायेकाः सेवा या कावल।
पुष्टिरीक श्राकाशम् देवकम्भ्याविद्वं पुष्टपृष्ठिं
यानाहूल। (क्रमः)

चौराहा ग्रामिणीष

बुद्धपूजा

१११५ कछलाथव १५, ये-

विश्वय नांजाःगु स्वप्तम्भया गुहे बौद्धते न्हाःगु
दुनुगःया श्रद्धां बौद्धज्ञाखें च्वलंतुइक न्हाकातःकथं
भगवात् बुद्धया पलाःखवाच्य जुडपि भिक्षुपिं स्विंगुगूगु
शताव्दीया ववचाःपाखे थुलं च्वकं स्विंगु स्वप्तम्भूःया
पवित्र धार्मिक स्थल आनन्दकुटीविहारय् स्विंगु इलनिसे
हे न्हानावयाच्विंगु बुद्धपूजा सकिमिलाविन्हिकुन्हु नं
भिक्षुपिनिपाखे धर्मदेशना व उपासकपिनिपाखे शील-
प्रार्थना जुयाः ववचाःगु । उगु विहारया ज्याखे न्हाना-
च्वकथं आनन्दकुटीविहार गुथिया स्वनेज्या, आनन्दकुटी-
वायकसमायः संचालन व आनन्दमूभि लध्वी पिवनाच्विंगु
दु । बौद्धजागरण व बुद्धधर्म प्रचारय् थुगु विहारं दिपा:
मविसे नेपाःमि बौद्धसमाजयात हःपाः बियाच्विंगु दु ।
भिक्षु अतिरुद्ध महास्थविरया न्हाःने पंचशील प्रार्थना
जुउगु उव्यलय् भिक्षु कुमारकाश्यप महास्थविरपाखे
आलवकसूत्रया लिधंसाय् आलवकं न्यंगु प्यंगु न्हासःया
बुद्ध बिउगु लिसःयात वःचाहाक्यक व्याख्याया लिसे
धर्मदेशना जुल । उगु व्याख्याकथं थुगु लोकय् मनूतद्
लागी दक्षिवय् तःधंगु बस्तु छु खः अले छु याःसा पुण्य
लाइ, रसमध्यय् तःधंगु रस गुगु खः व गुज्जःगु जीवनयात
उत्तमगु जीवन धाइ धयागु खेय् खः । बुद्धया कथं मनूतद्
लागी दक्षिवय् तःधंगु धन अद्धा खः धयातःगु दु । यथे
हे धर्म यात धाःसा सुख दइ, रसमध्यय् तःधंगु सत्यरस

छः, प्रज्ञामय जीवन हे बांलाःगु च्वन्हाःगु जीवन खः ।
दुगु दिनय् दिगु धुकाःलि परिवाशाठ नं जुउगु खः ।

ल्यज्या जुल

१११५ घिलाथव १३, ये-

थेरवादविहारतय् त सुदृढीकारण यावेगु तातुनाः
संस्थापन जुउगु थेरवाद दायक केन्द्रीय परिवद्या कार्य-
कारिणी समितिया जुउगु ल्यज्याय् सकल पदाधिकारी
व सदस्यपि निविरोध निर्वाचित जुउगु दु । निर्वाचित
जुउकथं अध्यक्ष व उपाध्यक्ष निह्यय् छसीकथं बखत-
बहादुर चिवकार, हरिमत्त रंजित्कार व कृष्णकुमार
प्रजापति च्विंगु दुसा सचिव, सहस्रचिव, कोषाध्यक्ष व
सहकोषाध्यक्षय् छसीकथं विणुरत्न शाक्य, श्यामकृष्ण
मानन्धर, संघररत्न शाक्य व श्राशाररत्न तण्डुकार च्वना-
दिउगु दु । यथे हे च्याहु सदस्यतय् - धर्मरत्न शाक्य, बुद्धिबहादुर
महर्जन, काजिलाल डंग।ल, हिराकाजि
मुइकाः, धर्मसुन्दर वज्राचार्य, हेराकाजि अबाले,
पूर्णरत्न वज्राचार्य व पूर्णकाजि तुलाधरपि च्विंगु दु ।

बुद्धधर्मय् समयश्रनुसार नियम परिवर्तन

जुइगु

१११५ कछलाथव १२, कारकी-

भिक्षु सुभद्र वर्षावास च्विंगु थनया धर्मशीलाबुद्ध-
विहारय् वर्षावास ववचाःगुया कठिन उत्तव जुउगु व्यलय्
भिक्षु अभ्यधोष महास्थविरं बुद्धधर्मयात प्रगतिशील धर्म
खः धासे थुकिया नियम समयश्रनुसार परिवर्तन जुउ

व्याविज्ञात । बहसोलं भवत्तान् बृह थम्हं हे जनभावना व
इलं ह्य कवं निवेद हिलविज्ञाःगु दु धासे न्हाया
उव्यस्य शीवरया आवश्यकता जुउबलय् उक्तया हे वस्तु
दान विइगु खः अले अथे विइगु दानत व्यक्तिप्राप्ति मविसे
संव्याप्ति विइगु खः व संघं नं मदयेक सगाःमहसित उगु
वस्तु प्रदान याइगु धयाविज्ञात ।

भिक्षु अनिरुद्धपाखे सफू उलेज्या

१११५ विलागा १४, यै-

कृष्णप्रसाद लैंवि' मानन्धरया चिनावें मुना
'आत्मविलाप' सफू अदिल नेपाल निष्ठु महासंघया
अध्यक्ष भिक्षु अनिरुद्ध महास्यविरं छन् समारोहया विचय्
उलेज्या यानाविज्ञात । फरीद्रत्न बजाचार्यया तभा-
पतित्वय् जुउगु उगु समारोहस मुवर्ण शावर्ण मंतुना
च्वकाविज्ञाःगु खः । मित्र मुखोन्नपाखे लतकुत व
जितेन्द्र मानन्धरपाखे सुभाय देवाःगु उगु इलय च्वैमि
कृष्णप्रसाद लैंवि शःगु मंतुना च्वकाविडगु खः । अल्टमुनि
गुभाजुपाखे न्हाकुउगु उगु समारोहस बलपानया नं
च्वसाः दुगु खः ।

विधान संशोधन मस्योदा तयार

१११५ विलागा १०, यै-

धर्मविद्य सभाया कार्यकारिणी समिति अनुमोदन
यानाःलि सभाया दिधान संशोधन मस्योदा तयार याःगु
दु । उगु मस्योदाकथं न्हगु संशोधित कार्यकारिणी सदस्यय्
संल्पा २५ह्य जुउगु दु । बुकी छह अध्यक्ष, न्याम्ह उपाध्यक्ष,
महासचिव, सचिव, सहसचिव, कोषाध्यक्ष व सहकोषा-
ध्यक्षपि छह छह व सदस्यपि १४ ह्य तयातःगु दु । १४
ह्य सदस्यमध्यय साधारण, आजीवन सदस्यपिनिपाखे

७ रह, आडाया सदस्यपिनिपाख ५ रह व प्रथमपाखे
मनोनीत २ रह यानातःगु दु ।

अजू चायापुगु खे

१११५ विलागा १३, यै-

अनया न्हगु विश्वभूमिइ पुष्पया नामं आनन्दकुटीया
विषय् पिहां वःगु खैय् अनया भिक्षुपिसं अजूचाया: उगु
खैयात खण्डन याःगु दु । आनन्दकुटिइ झंगःत स्याःवइपि
मस्तयके अनया ल्यायह्यपि भिक्षु छथ्वलं सीपि झंगःत
नितका स्वतकां न्याइगु व थगु खैय् इताविताय् चर्चा
जुसेलि थकालिपि भन्तेपिसं झंगः न्याइपि ल्यायह्य
भिक्षुतयत छुहे सत्यता मदुगु धका: खण्डन याःगु दु ।
अनया भिक्षुपिगु धापूकथं अन झंगः स्याःवःपि नं मखं,
ल्यायह्यपि च्वःचिक भिक्षु तं मदु अले थकालिपि भिक्षुपिसं
सुधानापं उक्तयं छैल्हाःगु व पितिने धाःगु नं मदु धयागु
खे जुउगु दु ।

बाहापूजा

१११५ विलागा १४, यै-

ज्ञानमाला भजनखलः स्वयम्भूपा रवसालय् बाःछि ह
छकः जुधावयाच्वंगु बाहापूजाया इवलय् ओम्बाहाया
खुइतानक महाविहार, तःबहिलिइ जुउगु पूजाय् धर्म
देशनायासे भिक्षु भद्रियं अप्लाः त्रनाः जुलकि उजोपि
धाथैया उपासक मजुइगु खे कैसे ज्ञानमालाय् अप्लाः
त्वने मखु धयाकथं मे हालाः थगु खैयात ध्वायुकेत
वस्तोलं अप्लाःगुलु याःतयात कलातं सेवय्याःगु बाखं
फनाविज्ञात ।

ज्ञानमाला भजनखलःया कार्यवाहक अध्यक्ष शान्तरत्न
शाक्यपाखे न्हाकुउगु व ज्ञानमाला भजन, बृद्धपूजा,
पुण्यानुमोदन व शीलप्रार्थना जुउगु उगु अध्यय बाहाया
प्रतिनिधिकथं मोतिमान शाक्य उगु बहिया बःचा हाकःगु

छूपां वियाविज्ञाःगु खः। अथे हे नेपालव् बाहाः बहि
नेपाला धर्म व संस्कृतया हा लयाच्चंसां थोकन्हय
उकिया दुर्दशा जुधाच्चंगु वात कथाः खलःया खलाहकार
परिषद् पा दुजः लुबर्ण शाक्यं दुःख पञ्चकुसे ज्ञानमाला
भजन खलकं उजोगु विकृत अवस्थायात तंकाः सही बुद्ध-
धर्मया ल्यंपुर्यं बहि बहि व छर्टिसेक्यात जागृत
यायेभनं थुगु बाहापूजा कार्यकमया ग्वसाः तःगु खः
धयाविज्ञात । उव्यलय् उगु बहिया थकालि, न्यक्तव व
स्वक्वर्पि सागररत्न शाक्य, प्रष्टरत्न शाक्य व मोतिमान
शाक्यर्पित पुलांहु अध्यक्ष रत्नबहादुर तण्डुकारं चातागा
वव्यायेकाः ज्ञानमाला सफू छगु छगु लःन्हानाः समान
याःगु खः ।

बौद्ध जागरण प्रशिक्षण शिविर (खुक्वःगु)

उलेज्या जुल

१११५ थिलागा: १०, काम्रे-

बनेपास्थित ध्यानकुटीविहारय् खुक्वःगु बौद्ध जागरण
प्रशिक्षण शिविरया उलेज्या मूपाहां ध्रम तथा स्वास्थ्य-
मन्त्री पद्मरत्न तुलाधरजुपाखे जुल । ने. सं. १११५
थिलागा: १० बुधवा:कुन्तु ध्यानकुटीविहार, बनेपा व युवा
बौद्ध समूह येया मंकाः ग्वसालय् जूगु थुगु शिविरया
उलेज्याइवःया सभापतित्व थनया हे नगरप्रभु रामसत्त
कोखश्रेष्ठजु ग्रहण यानादीगु खः ।

भिक्षु अश्वघोष महास्थविरजु समल शीत प्रार्थना
ज्याः न्हाज्याःगु थुगु सभाय् युवा बौद्ध समूहया नायः
हर्षमुनि शाक्यं लसकुस न्वचु विसे 'नेवा: समाजय् बौद्ध
भावनाया अःखः ज्याहैत ज्यावःगु, विकृति व्यलंगु,
वर्णार्थम् भावनां यानाः थो त्वः मत्पः, तःधं चीद्र्या
भेदभाव, अभिक जनतायात शूद्रया रूपय् तप्याः २० ओ

शदीवा अन्तर इलय् न शोषण बाहुतःगु अःदि कारण
ज्ञो विकासाखे न्हावेक्कु खें दुःख पंक्तालि बार
समाजय् ज्यवाःगु वर्णार्थम् मदुगु खे नुलाविळ्वासे बुद्ध
भगवान् बननःविज्ञाःगु लेवुद शील समाजि-व्रजा बननाः
न्हाज्याये रुत धाःता सक्स्यां कल्वाग ज्युगु खे
कनःविज्ञाःगु खः ।

मंखे पंक्तेगु इवलय् भिक्षु अश्वघोष महास्थविरजाखे
थुगु शिविरया उद्देश बास्य प्रष्टवासे ध्वाविज्ञात-
“बुगु प्रशिक्षण संख्यात्मक वृद्धिपाखे स्ववाः अप्वाः गुणा-
त्मक वृद्धियानावनेगु तातुनाः जूगु खः । थो सहित्युताया
खेत वयाच्चंगु दु व छेपाखे जक दयां मगाः फुक्क खेबं न
मेगु जाति व धर्मपाखे न नालाकायेमाः, लक्ष्यां उगु
सहित्युता नालाकाल धाःसा व तस्कं बांलाःगु खः तर
बौद्धतसे जक सहित्युता नालाक्यां मगाः ।”

उलेज्याइवःया मूपाहां ध्रम तथा स्वास्थ्यमन्त्री
पद्मरत्न तुलाधरं थःगु मंडला पंक्तुसे ध्वादिल—“बहु-
संख्यक जनता अस न तस्कं विपन्न अवस्थाय् लानाच्चंगु
दु, खे दुःखया खे खः, समानता मदुत्तले गुगु रुपलय् न
उन्नति याये फइमदु, औरा सरकारं जिक्क फक्क
समानताया आधारय् ज्या याये” ध्वादिसे आः अत्ये
यायेफइगु ज्याइवःत सरकारपाखे न्हावेपाखे उगु हे
कथं ज्या यानावनेगु खे कनादिल ।

येहे—“ग्रामीण जनता न्हालं मत्तायेकं देश विकास
सम्भव मदु, अधिकारवाराय् छु हे मसीगु जूगु लिउले
चेतना थनेगु ज्याय् थुगु शिविरं बांलाःगु ज्या याइगु
विश्वास” पंक्तादिसे—“२५०० दे न्हचः भगवान् बुद्ध
कनायकाविज्ञाःगु धर्मया खे थो २५०० दे लिपा वयाः

ने चूं नसीबु दुःखया खें खः । यो थुगु शिविरथ्
व्वतिकाऽवःपि थीथी जिल्लायापितं थम्हं सयेकावनागु
खें बनतायतक थंकाविल धाःसा तस्कं उपलव्धिपूर्ण
व्या जूः” धयादिसे विश्वासया लिसे इनाप यानादिल ।
“बुढ़ भगवानं आपालं ज्ञान विद्याविज्ञाःगु दु । व खेत
प्रचार प्रसारथ् नं बंगु दु तर तस्कं सीमितजक प्रचार
न्याचंगु दु थुकियात व्यापक यानायके माः” धंगु खेय
विशेष जोडविसे मन्दी थी तुलाधरं धयादिल -
“जाति व धर्मं बौद्ध जूःाः न बुढवर्नं छु खः धंगु
मस्यूपि आपालं जनजातितयत् चेतना बनेपाखे कुतः
बुइमाः, व प्रचार थःयःगु हे मांभासां विइमाः । यों
राउते, बेपांग जातितयत् संरक्षण मयात धाःसा उपि
न्हनावनीगु अवस्था दु । उबेपाखे नं एव सरकारं याकनं
हे स्वये त्यनागु व थारुजातिना दुने कमैया प्रथा
नहेके माःगु व थुखेबाखे नं विशेषकं न्हावनागु” खें
क्नादिसे २०४६ सालय् जन आन्दोलन जूळ, म्बायेकं नं
गोलि कयेकल । जनहत्या जूळ नेपाली बनतां दुःखसिल
बुगु अवस्थाय् नं नेपाल्या गूँ धार्मिक लेवं छसः
लयावंगु खेमदु । धार्मिक लेवपापिसं दलवत राजनीति
बायेमज्यु खः तर अन्याययात अन्याय जूळ व्याविइमाःगु
खः । मधुगुया विरोध यानादिमाः ॥”

ज्याइवलय् रवसाःखलःपाढे यूवा बौद्ध समूहया
व्वतिव विरत्न मानन्धरपाखे सुखाय् देणायादिलसा
नुज्यानाथःया थासं न्ववानादिसे बनेपा नगरप्रमुख
सम्बत्त कोख थेठ- चतुर्धार्य सत्प, अष्टशीलया लैपुं
न्हुव्यायेमाःगु व शिभाया प्रसार प्रसार वःवःगु मांभासं
विइमाःगु लिसे नुगःमिडा चायेकेत साक्षर जुइमाःगु
वाः चायेकाः बनेपा नगरपालिकापाखे नं साक्षरता
व्याइवः तयावःगु खें क्नादिल ।

उलेज्याइवलय् मूपाहांपित वायच वितरण भाजु
सानुरत्न स्थापितं यानादिलसा ज्याइवः भाजु राजा
शाक्य, नायपाचोपाखे न्हाकादीगु खः । अन्तय् जलपान
नं पाकूगु खः । थुगु प्रशिक्षण शिविरया लागी कम्बल नं
पदान याःगु जूळ । कम्बल प्रदान याःपि दातार्पि
मध्यय् ह्यति छपु कम्बल प्रदान याःपि-

हरिभक्त रंजितकार यें, अमृतलाल रंजितकार,
श्रीमती राधिका रंजितकार, श्रीगोपाल, थिमि, पाटी
चिहार, रामप्रसाद गुरुङ, मुनिविहार, बौद्ध समूह खप,
गोपिलाल महर्जन, यल, न्हुछेबहादुर नकःमि, यें,
धर्मदास ताम्राकार, क्षेत्रपाटी, आशामान ताम्राकार,
तगवःचीबाः, यें, ज्ञानकुमार बाडे, नगदेश बुढविहार,
प्रेमबहादुर शाक्य, लगंबहाः, ज्ञानरत्न शाक्य पनौति व
बनेपा नगरपालिकाया प्रमुख व उपन्नमुखपाखे ४ यानाः
मुक्कं १७ पु कम्बल प्राप्त जूवःगु जूळ ।

६ गु जिल्लाया थीथी जनजातिपिसं व्वतिकाःगु थुगु
शिविर छवाःतक संचालन जुइगु खः । वाः यंकया थुगु
शिविरया प्रशिक्षकपि खः- भिक्षु अश्वघोष, भिक्षु
कौडन्य, अनगारिका जाणवती, अनगारिका सुजाता,
अनगारिका वीर्यवती, हर्षमुनि शाक्य, शान्तरत्न शाक्य,
ड० केशवमान शाक्य, प्र० सुवर्ण शाक्य, लोकदर्शन
वज्राचार्य, सुरेन्द्रमान शाक्य, अमिता धाखवाः, विरत्न
मानन्धर, देव रञ्जित, जगमान गुरुङ, एम. एस.
थापामगर, तेजनारायण पञ्जियार व जीतवीर लामा ।
थुकिया बिषय छनफल गोठी नं जूँ खः । थुगु
शिविरया सहभागीपि नेपालअधिराज्यया काञ्चे, सप्तरी,
गोरखा, नवलपरासी, दोलखा, कैलाली, उदयपुर,
धाइड व रूपन्देहीया नेवाः, थारु, मगः, गुरुङ व
तामाङ बौद्ध जनजाति यानाः मुक्कं ४५ ह्य दुगु खः ।

श्रद्धाञ्जलिसभा

१११५ विलाया १३, खं-

किंदोल, स्वयम्भूस्थित निर्वाणमूर्ति उपासिकाराम् दिवंगत धर्मचारी, विमुखा, विरतप्रज्ञति सकल दिवंगत अनगारिकापि व उपासिका रत्नहेराया पुण्यस्मृतिः छगु श्रद्धाञ्जलिसभा जूल । चुगु सभाय सुधय न्हायां उताः इतं निवेद स्वयम्भू ज्ञानमाला भजनकलः पादें बुद्धभजन भूमुखः ।

भिक्षु कुमार काशवष महास्थविरजु शील प्रदान यानाविज्ञायः चुगु सभाय बुद्धपूजा व धर्मदेशना नं ज्ञानमाला विज्ञायः चुमुखः । ज्ञाने है धर्मरत्न ज्ञानव द्विगुणी, चुगु विहारया पुलांगु उदासक बुद्धकारी तुमाकर, दावक केन्द्रिया व्यवध व वत्तवहादुर विद्वाकार, चिक्षु अश्वघोष नहास्थविर, बुद्ध बोद्ध अमूहया उचाध्यक्ष व स्वयम्भू ज्ञानमाला भजनकलः या का. वा. आधवभ ज्ञानरत्न ज्ञानव व भूपू मन्त्री ज्ञानव व प्रज्ञानिः ज्ञानमारिका ज्ञानचारी व निर्वाणमूर्ति उपासिकारामया बारय यः चुगु मंडना अंकूर चुगु सभाय नि. मू. च. अंतर्वक्षमसमितिया संयोजक पूर्णरत्न ज्ञानवादं ज्ञानव देडः चुमुखः ।

अन्तव सकल उपासिकापित जलयान व भोजन नं प्रदान जूगु खः ।

अन्तर्राष्ट्रिय बोद्ध सभाजं ज्याइवः हन

१११५ पाहे॑लाध्व ६, रूपन्देही-

अनया लुम्बिनी, बुद्धनगरव स्वनातःगु अन्तर्राष्ट्रिय बोद्ध सभाजं यः चुगु वादिक ज्ञानवा वापं बुद्धमूर्ति अनावरण, 'लुम्बिनी' वादिक पत्रिका विमोचन व ज्ञानमाला भजन हायेका: यः चुगु ज्याइवः हंगु दु । प्रा० सुवर्च ज्ञानव नहाकूरु चुगु सभा अन्तर्राष्ट्रिय बोद्ध सभावा अंस्थावक अध्यक्ष चिक्षु मंत्रीवा सभापतित्व

व राजपरिषद्या सभापति भद्रकाली विश्वया प्रमुख आतिथ्य न्हायः गु खः ।

अधिल नेपाल भिक्षु महासंघया अध्यक्ष चिक्षु अनिरुद्ध महास्थविरया समक्ष पंचशील प्राथेना जूगु उब्यलय बुद्धप्रतिमा स्वंह्य मयजु सत्यदेवी शाकयपादे मूपाहां व चिक्षु महासंघया अध्यक्षयात पुण्यगुच्छा व मूपाहां सहित प्रतिष्ठित चिक्षुपि व विद्वावर्गपित मयजु रत्ना शाक्यं बाब्च्चलः लहाः गु खः । ज्याइवः कथं लसकुसन्वचु विसे समाजया प्रतिवेदन सदस्य-सचिव डा० नरेन्द्रकुमार ललितकार्याखें जूल सा चिक्षु अश्वघोष, चिक्षु सुदर्शन, वेषाव लोह समाजया संरक्षक प्रेमबहादुर शाक्य, रक्षनीसकेन्द्रया प्रमुख स्वामी ज्ञाननद, काठमाडौ नगरपालिकाया उपमेवर नवीन्द्रशाल ज्ञोलीपिनिपात्रे यः यः चुगु मंडना पंकूरु खः । बुद्धमूर्ति अनावरण यानाविउद्य मूपाहांपात्रे 'लुम्बिनी' नामा वादिक पत्रिका नं विमोचन जुउगु खः । उगु पत्रिकाया अव्यवस्थापक तथा प्रकाशक चिक्षु मंत्री व सम्पादकिपि केशरलाल, सुवर्ण शाक्य व लक्ष्मीनाथ अधिकारीपि खः ।

यथे हे चिक्षु ज्ञानपूर्णिकपात्रे धर्मदेशना जूगु उगु इलय ज्ञानमाला भजन प्रस्तुत याः हा स्वयम्भू ज्ञानमाला भजन छलः वाखें संकलित जूगु वासः व ५००४/५० दां नं कार्यबाहक अध्यक्ष ज्ञानरत्न ज्ञानयपादे अन्तर्राष्ट्रिय बोद्ध सभाज्ञात लः लहाः गु जूल । स्वास्थ्यकैन्द्र चायेका: द्वलद्वः इवगितयत व्राण वियाच्चंगु अन्तर्राष्ट्रिय बोद्ध सभाजं उब्यलय निन्हु न्हावः चिक्षु ज्ञानपूर्णिकपात्रे धर्मदेशना व छन्हु न्हावः चिक्षु सुदर्शनपात्रे धर्मदेशनाया वसाः यः चुगु खः ।